

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1939.
Trib. Timișoara.

Redactor resp.: DR. VÁRNAY ELEMÉR

ÚJ VILÁG A RÉGI HELYEN

Senki sem tagadhatja, hogy sorsdöntő időket él az egész emberiség. Egy új világ van kialakulóban, amely egészen más lesz, mint a régi. De, hogy mit hoz számunkra ez a határtalanul nagy változás, azt még a legnagyobb tudósok és bölcsék sem tudják megmondani. Még a költői sejtelem is vaksötétségben tapogatózik, egyetlen eszmei villanás sem vet fényt a jövő éjféke horizontjára. Nem tudjuk, hogy merre megyünk, még azt sem tudjuk, hogy mit akarunk. Ez az igazság. Mert köd és homály vesz bennünket körül, kusza össze-visszaság ez az egész mostani értelmi világ, mint volt valaha a geológiai világ a kijegecesedés előtt, az őskőosz idején. Igen, a legnagyobb agyi tanácsalanságban élünk, hiába igyekeztünk a félelmetes gondolati irtó cikornyás jelszavakkal, világszemlélet-frázisokkal elplezni. A vak embernek nincs szemlélete. Mi pedig vakok vagyunk, elszakadva a múlt minden fényjelenségétől és elszigetelve a jövő fényhatásaitól is.

Mi az oka ennek a vigasztalan állapotnak, hogy a régi európai parancsolatok érvényüket veszítették anélkül, hogy új parancsok vagy elvek jelentek volna meg az eszmei láthatáron? Úgy szellemileg, mint gazdaságilag Columbus Kristóf óta Európa kormányozta a világot. Most tündezőben van az európai gondolat, amely egyetemes vívője volt az egész világkultúrának, civilizációnak. De mit is jelent ez a civilizáció, amely az európai polgár szóból ered? Jelenti az önértéket, tapintatot, udvariasságot, értelmességet, józanságot, mindazokat a kitűnő tulajdonságokat együtt, amelyek lehetővé teszik, hogy szerencsés és boldog egyetértésben élhessen együtt a civitas, a közösség. A civilizáció tehát nemcsak gyárat, vegyiműhelyt, luxushajót, óriás-árúházat, repülőgépet, áramvonalas mozdonyt jelent, hanem jelent olyan találmányokat is, olyan fejlődést, amellyel a szív és a lélek kellene, hogy éljen.

Napjainkban azt kell megdöbbenve tapasztalnunk, hogy éppen azok a tulajdonságok vannak kiapadóban, amelyek a civilizáció legfőbb lényegét adják. Az európai ember megszűnik európainak és embernek lenni azáltal, hogy mindinkább nélkülözi a humanizmus eme legfőbb vívmányait. Az európai ember elvadul lassan. Illetőleg nem is lassan, hanem egyre rohamosabb ütemben. Ennek oka pedig elsősorban az, hogy ez a kor kirugta lába alól a múltat és annak minden megmaradt tekintély-építményét igyekszik rombadönteni. Egy olyan nivellálási folyamat indult meg, amely, ha tovább tart, értelmi sivataggá változtatja át a világot. Jelszavak nélküli, általános, földrengéshez hasonló mélységes megmozdulás ez, amelyet Ortega spanyol tudós, a népek lelki életének legmodernebb bűvára, tömegek fellázadásának nevez.

De mi ellen lázad tulajdonképpen a tömeg? A tömeg, amely rendszerint kenyérért, szabadságáért s egyéb hasonló vívmányokért szállott eddig harcba. Nem, ez alkalommal nem ezekről a dolgokról van szó. És a tömeg fogalmát sem határozhatjuk meg a régi értelemben. Ez alkalommal nemcsak a proletáriátusról van szó, a nincstelenek osztályharcáról. Ebben a tömeg-lázadásban ott szerepel a kispolgár és a nagypolgár is, sőt igen gyakran azok is, akik a társadalmi élet csúcspontjain érvényesülnek. Ez a tömegmozgalom egy kisebbség ellen lázad. Azok ellen, akik a tudományos, filozófiai, írói, művészeti és minden egyéb magasabbrendűséget képviselik. Plato elméletének megfordítása ez, aki azt vallotta, hogy a világot művészek és bölcsék kormányozzák. Ez az elméletileg nem létező, de gyakorlatilag annál hatályosabb mozgalom, a mindenrendű szellemiség uralmát únta

meg és ki akarja szorítani az élet minden köztereiről ezeknek legméltóbb képviselőjét, az egyéniséget.

Miért? Mert a középszerűség diadalát óhajtja végre, a szürke köznapi ember maradéktalan érvényesülését, akit már évezredek óta háttérbe szorítottak a jobbak, a tehetségesebbek, a nagyobbak. Mint minden új mozgalom, úgy természetesen ez a kitámadás is elszánt s a végletekig türelmetlen. Különösebb műveltség, gyakorlat és történelmi érzék nélkül saját véleményét akarja törvényerőre emelni, saját akaratát akarja uralkodóvá tenni még a szellemi életben is ez a

mozgalom, amelyet a középszerűek csinálnak. De vajjon lesz-e jövője ennek a csendes forradalomnak, amely az egyéniséget akarja kisemmizni, mint ahogy az emelkedő ballonból kidobják a homokos zsákokot?

Megéltünk már egy ilyen kísérletet Oroszországban, ahol szintén nivellálni akarták az emberiséget. Ma azonban már megállapíthatjuk, hogy az ott történt események történelmileg tárgyaltanok, inkább egy példátlan szellemi dekadenciát jelentenek, mint az epedve várt új kezdetét. Féltünk, hogy ez a mozgalom csakis a csődhöz vezet. Egy minden lelkiességet nélkülöző falanszter-rendszerhez, ha a jövő társadalmában elvesztik szerepüket a valóban vezetésre hivatott tudós, tehetséges, igazi látónoki képességgel megáldott magasabbrendű emberek. (F)

Carol király Öfelsége és Mihai nagyvajda 12 millió lei hadfelszerelési bont jegyezték

A királyi udvartartás tagjai két milliót fordítanak hadfelszerelési célra. A pénzügyminiszter köszönete

Bucurestiből jelentik: A hadfelszerelési kölcsön nagyszerű eredményt ért el; az ország minden részében a társadalom minden rétege jelentős összegeket jegyzett és hivatalos pénzügyi körök megállapítása szerint hasonló nagyarányú jegyzésekre eddig még nem volt példa. A kölcsönjegyzésnek ma különösen nagy napja volt; Öfelsége, II. Carol király és Mihai nagyvajda példamutató módon a kölcsönjegyzők sorába léptek. A Trón magasságában mindenkor megértésre talált minden kérő szó, de mindenki előtt megértésre talált, ha az ország érdekéről, a nép egyetemes javáról volt szó. Most is így történt.

Öfelsége, Carol király, Mihai nagyvajda és a királyi udvartartás kölcsönjegyzései a következő levélváltások útján történtek:

Urdareanu, a királyi ház minisztere, a következő három levelet intézte Mitita Constantinescu pénzügyminiszterhez:

Miniszter úr!

E súlyos időkben Öfelsége, II. Carol király a nemzet és az ország iránti végtelen szeretetének kifejezéséért és hogy hozzájáruljon a hadsereg felszerelésének hazafias munkájához és súlyos áldozatok árán megszerzett országhatárok védelméhez, megbízott engem, hogy mellékelten küldjek 10 millió leit a hadseregfelszerelési kölcsön céljaira. Felhasználom az alkalmat, hogy újfólag biztosítsam miniszter urat változatlan tiszteletemről.

Miniszter úr!

Mihai nagyvajda Öfelsége az ország és a haza iránti szeretettől áthatva és meggyőződéssel arról, hogy Románia határainak megvédésére minden áldozat meghozatala szükséges és abban a reményben, hogy a hadsereg felszerelése biztosítva van, megbízott engem, hogy nevében mellékelve 2 millió leit küldjek a hadseregfelszerelési kölcsön céljaira. Felhasználom az alkalmat, hogy újfólag biztosítsam miniszter urat változatlan tiszteletemről.

URDAREANU,
a királyi ház minisztere

Miniszter úr!

Van szerencsém tudomására hozni, hogy a királyi udvartartás tisztviselői és alkalmazottai a hadseregfelszerelési kölcsön javára 2 millió 17 ezer leit jegyezték. Kérem, szíveskedjék intézkedni a szükséges iratok kiállítása iránt, hogy az összeget készpénzben letétbe helyezhessem. Fogadja miniszter úr tiszteletem kifejezését.

URDAREANU, a királyi ház minisztere
GH. STAVRA, a királyi ház vezértitkára

Mitita Constantinescu pénzügyminiszter válaszában arra kérte a királyi ház miniszterét, hogy tolmácsolja hódolatteljes köszönetét Öfelsége, II. Carol királynak és Mihai nagyvajdának

azért a nagylelkű gesztusért, amellyel az uralkodó és a trónörökös kifejezésre juttatták együttérzésüket a hadsereg, az ősi föld és a drága haza iránt.

Kétségbeesetten védekeznek a finn hadsereg az orosz tulerő ellen

Tragikus végben kezdődik az északi szabadságharc. — Meg nem erősített hírek szerint Summa városa elesett. — A kuhnoi szakaszon nagy orosz támadás bontakozik ki. — Svédország lázas sietséggel építi ki erődvonalát

A nyugati szövetségesek nagyobb erősítéseket küldenek Finnországba

Londonból jelentik: A Daily Express feltűnő jelentését Summa város elesteről, eddig még nem erősítették meg. Az azonban bizonyos, hogy itt a finnek helyzete nagyon súlyos. Summa elfoglalását még az oroszok sem erősítették meg. Annyi bizonyos, hogy a finnek kénytelenek voltak a Mannerheim-vonal első állásaiból visszavonulni és most a második vonalban harcolnak. Az újabb hírek meglehetősen zavarosak és ellentmondók, amelyekből nem lehet tisztán látni a helyzetet. A szombaton reggel megjelent finn jelentés a következő: Pénteken a finn csapatoknak sikerült további állásokat visszafoglalni a Mannerheim-vonalon azokból, amelyekből a legutóbbi két nap alatt feladtak. A kuhnoi szakaszon nagy orosz támadás bontakozik ki. A finn legi erő pénteken bombázta a Leningrádból a karéiai földszorozhoz vezető vasútvonalakat. A Messagero berlini, oslói, kopenhágai, amszterdami és berlini jelentése szerint ezekben a fővárosokban a katonai és politikai körök rendkívül súlyosnak ítélik meg Finnország helyzetét és általában biztosra veszik, hogy a finn védelem utolsó hősiességű erőfeszítései után végül is megadja magát az orosz hadseregnek. Úgy mondják, hogy legfeljebb még egy-két hétig tudnak ellentálni a rettentő orosz nyomásnak.

500 orosz repülőgép bombázta a karéiai félszigetet

Helsinkiből jelentik: Február 16-án este a finn hadvezetés a következő jelentést adta ki: A karéiai félszigeten az ellenség támadásai Halthanderjervi és Vuoksi között, valamint a Tajpale-folyó partján különösen erősek voltak. Summától keletre Muolakjervinél és Butksinál az ellenségnek két ponton sikerült az előretolt finn állásokba behatolni. Mindenütt másutt visszavertük a támadásokat. A Ladoga-tótól északkeletre a támadások a szárazföldön és a partok mentén folytak le. A finn csapatok elfoglaltak egy ellenséges támaszpontot. Kuhmonál tovább folyik több szovjet különítmény bekerítése. A finn vadászgépek tegnap sikerrel hajtottak végre támadásokat. A bombavető gépek több koncentrációs pontot, állomásokat és vasútvonalat bombáztak az ellenség arcvonala mögött. A szovjet repülők különösen a karéiai félszigeten fejtették ki tevékenységüket, amennyiben 500 repülőgéppel támadtak. Vilmanstran, Kexholm, Viipuri és Vikimaki városokat, valamint csapatösszevonási pontokat bombáztak. Nyolc szovjet repülőgépet lelőttek. (Rador.)

AZ OROSZ CSAPATOK ÁLLANDOAN KAPNAK ERŐSÍTÉSEKET

A Messagero helsinkii jelentése szerint minden jel arra mutat, hogy az orosz csapatok változatlan erővel folytatják támadásaikat a finn állások ellen.

Leningrad felől állandóan érkeznek újabb erők az orosz veszteségek pótlására. Ebből arra lehet következtetni, hogy a legközelebbi napokban a támadások megelénkülésével kell számolni. A harctéri tudósítások közlései szerint kétségtelen, hogy az oroszok az utóbbi napok küzdelmeiben sikereket értek el, ezek azonban csak helyi jelentőségűek és nem szabad őket túlozni. Ezek az állásokon túl rendkívül erősen kiépitett terep vár a támadó orosz csapatokra és hosszabb időnek kell még eltelnie, amíg az oroszok kikezdehetik a Mannerheim-vonal erősítéseit és addig legalább is 200.000 emberüket kell elveszteniük.

OROSZORSZÁG TIZENÖT NAP ALATT KÉTSZÁZEZER EMBERT VESZITETT

Amszterdamból jelentik: A karéiai földszorozban folyó harcok kimenetele elé mind nagyobb érdeklődéssel fordul a világ közvéleménye, különösen most, hogy Svédország megtagadta segítségét. A Summánál elért orosz sikereket nemzetközi katonai körökben nem tartják nagyjelentőségűeknek. A londoni sajtó a következő szempontokat emeli ki a harcok kimenetele tekintetében: Megokoltak látják azt a feltevést, hogy a kétségbeesett orosz támadás most már nem annyira katonai, mint inkább politikai

jelentőségű. Megemlítik, hogy Oroszország részéről

15 nap alatt 200.000 halott, 70 harcikos és rengeteg hadianyag a veszteség. A finn helyzet komoly, de nem kétségbeejtő. Az bizonyos, hogy Finnországnak az eddiginél nagyobb segítségre van szüksége. Svédország döntése azonban kizárja a zárt katonai egységek küldését. Az ilyen katonai egységek küldésére csakis tengeri úton lehet gondolni és ebben az esetben csakis Petsamo jöhet szóba. Fegyvertelen és felszeretlen önkéntesek szállítása azonban továbbra is megvalósítható. Végül az angol lapok hangoztatják, hogy a szövetségesek min-

Svédország az elutasítás ellenére felkészül a védelemre

Kopenhágából jelentik: A sajtó értesülése szerint a finn kormány két héttel ezelőtt hita fel a svéd kormányt arra, hogy nyújtson segítséget Szovjetország ellen.

A kérés teljesítését a stockholmi kormány megtagadta, anélkül, hogy a kérdést a legmagasabb hadvezetés és a külügyi bizottság megtárgyalta volna. A finn kormány kijelentette, hogy amennyiben a svédek „nem”-et mondanak, Finnország feltétlenül a nyugati hatalmakhoz fordul segítségért, mert

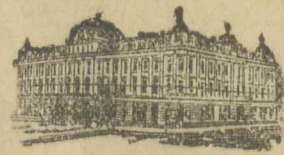
az orosz csapatok nyomása szinte megfojtja a védekező finn hadsereget. A stockholmi Afton Bladet tudósítója jelenti, hogy a finn kormány tagjai négy ízben is jártak Svédországban, közöttük Ritti miniszterelnök és Tanner külügyminiszter, akik igyekeztek rábírni a svéd kormányt a sürgős segélynyújtásra. (Dunaposta.)

Az olasz lapok azt várják, hogy a svéd elutasítás döntő lökést ad az angol-francia közbe lépésnek. Az Italia című lap azt várja, hogy a legközelebbi napokban a finn konfliktusban gyökeres változás áll be. Úgy gondolják Rómában, hogy az angol-francia expedíciós hadsereg Petsamótól néhány kilométernyire, Vadsö norvég kikötőben léphetne partra.

A Messagero arról is ír, hogy Svédország megtagadta ugyan Finnországtól a közvetlen segélynyújtást, viszont felkészült a háborúra. A Botteni-öböl északi részén már elkészültek a svéd erődvonalak, amelyek a haditechnika legnagyobb szerűbb alkotásai.

FINNORSZÁG A SZÖVETSEGESEK SEGÍTSÉGÉT KÉRI

Londonból jelentik: A tegnap délután meg-

Csak a
GRAND HOTEL

LAFAYETTE-ben lakjon Bucuresztiben
Központi tekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos
Calea Victoriei No. 11. - Telefon 3-34-10

denben segítik a finneket, amire azoknak szükségük van. (Radiopress.)

A leningrádi katonai körzet hadijelentése szerint a karéiai félszigeten továbbra is sikerrel operálnak a szovjet csapatok. Az ellenség ellentámadásokkal kísérletezett, de nagy veszteségekkel visszavonulásra kényszerült. Hét nap alatt

a szovjet haderő 420 gépfegyvert és 170 ágyút zsákmányolt.

Tegnap öt finn repülőgépet légi harcok során lelőttek.

A FINNEK MEG TARTJAK MAGUKAT

Párisból jelentik: Noha az orosz haderő a karéiai félszigeten nagy áldozatok árán némi eredményt ért el, a finn hadsereg néhány előretolt állás kivételével még tartani tudja a Mannerheim-vonalat és így

egyelőre szó sincs arról, hogy az oroszok áttörték volna a finn védelmi övezetet.

A Temps helsinkii tudósítója előtt beavatott körökben kijelentették, hogy a finn és angol hadianyag egy része már a Mannerheim-vonalba érkezett. Elsősorban az angol és francia hadianyag megérkezése tette lehetővé, hogy a finnek ellenállhatnak és az elmúlt két nap alatt 34 repülőgépet lelőttek és sok harci kocsit zsákmányoltak. Francia illetékes helyen közölték, hogy a nyugati hatalmak által Finnországba küldött hadianyag mennyisége sokkal nagyobb, mint általában hiszik. Francia hivatalos körökben igen nagy jelentőségűnek tartják a francia és angol segélynyújtást, mert a nyugati hatalmak tisztában vannak azzal a tétellel, ami a finn játszmában kockán forog. (Dunaposta.)

Londonból jelentik: A Stefani távirati iroda értesülése szerint a Daily Mail híradása arról számol be, hogy Finnország a jelen pillanatra nem intézett semmiféle felhívást Angliához és Franciaországhoz a segélynyújtás tekintetében. Ettől függetlenül, a két szövetséges állam néhány napon belül részletesen megvizsgálja a finnországi helyzetet. (Rador.)

jelent angol lapok tudósításai szerint a helsinkii kormány pénteken ismét felszólította a svéd kormányt, hogy

álljon nyíltan Finnország mellé.

A stockholmi kormány, ragaszkodva eddigi álláspontjához, kénytelen volt ezt a kérést elutasítani. Londonban a svéd kormány állásfoglalása

SCALA mozi

Naponta mutatjuk be az újabb amerikai filmtermelés leggyönyörűbb és legizgalmasabb darabját

Az imádott bandita

Színes film, melynek főszerepeit
Tyrone Power, Henry Fonda, Nancy Kelly, Randolph Scott és Henry King

játsszák
Csodálatos film, melyet hónapokon át játszottak az amerikai nagy mozikban és valószínűleg lázban tartotta a közönséget
Váltsa meg idejében a jegyét!

nagy feltűnést keltett. Politikai körökben azt hiszik, hogy

a finn kormány ezek után a nyugati hatalmakhoz fordul sürgős segítségért. Illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy a jelentékenyebb angol és francia csapatok, valamint nagyobb mennyiségű hadianyag elszállításának nehézségei földrajzi természetűek. A hadianyag és a csapatok gyors helyszínre szállítása csak a skandináv félszigeten keresztül lehetséges. Megbízható értesülések szerint — és ezt a londoni lapok délutáni kiadásai is nyomatékosan hangsúlyozzák —

Norvégia és Svédország a népszövetségi alapokmány 16-ik szakasza értelmében nem gördít akadályokat az átvonulás elé.

(Dunaposta.)

Stockholmból jelentik: A svéd kormány 100 millió koronás kölcsönt bocsátott ki. A kölcsön négy százalékos kamatozású és 35 év alatt törleszti le az állam. (Rador.)

VOROSILOV NEM KIMÉLI AZ EMBEREKET

A nemzetközi sajtó nagy érdeklődéssel kíséri a finnországi eseményeket. A Messagero súlyosnak itéli meg a helyzetet. Stockholmból érkező hírek szerint finn tozságba esett orosz katonák elmondották, hogy Vorosilov több ízben kijelentette, hogy

300.000 embert hajlandó feláldozni azért, hogy Viipurihoz jusson.

Vorosilov marsall legújabb jelentését már Viipuriból akarja elküldeni a Krenlnnek, mert erre tett ígéretet. Svédország nem küld segítséget a finneknek, de teljes erővel felkészült a háborúra, hogy abban az esetben, ha a finneket leverik, helyt tudjon állani az orosz támadásoknak. A finn miniszterek legutóbbi stockholmi látogatásuk alkalmával a legteljesebb nyíltsággal felfedték Finnország valódi helyzetét. Kijelentették a tanácskozások során, hogy

már nem sokáig tudnak ellentálni az orosz nyomásnak.

Három lehetőség van, hogy a végső katasztrófát elkerüljék: Vagy elfogadják az oroszok követeléseit, vagy kieszközik Svédország katonai támogatását, vagy pedig a nyugati szövetségesektől kérnek jelentős katonai segítséget. Hír szerint erre a svéd miniszterelnök az első lehetőség megoldását ajánlotta, vagyis azt, hogy a finnek teljesítsék az orosz követeléseket. Ezzel szemben a finn kormány a harmadik lehetőség mellett foglalt állást és a szövetségesek támogatását kéri. Abban az esetben, ha a szövetségesek jelentősebb katonai segítséget nyújtanak Finnországnak, a svédek kénytelenek lennének a genfi határozatok értelmében átengedni területükön ezeket a csapatokat és ez esetben

Anglia és Franciaország elvágna a Németország felé való ércszállítás útját, ami maga után vonná Németország beavatkozását

A francia sajtó nemzeti ügynek tekinti a finnek megsegítését és még a kimondottan baloldali és szociálista lapok is szívesen tartanak, ha a finnek ügye elbukna. (Radiopress.)

CORSO mozi

Két igazi filmművész páratlanul érdekes filmje:

**Willy Fritsch
és Nagy Kató
Selyemzsíróron**

**100 százalékos
németül beszélő film**

Lenyűgöző cselekmény
kitűnő zene

pazar kláállítás
A Paramount-híradó szenzációs premierje
Vasárnap 11 óraor matiné, leszállított helyekkel

Nincsen semmi kétség:

NIVEA CREME

hogy

nem pótolható semmilyen „Luxus- vagy Csoda-Creme”-vel, sem pedig utánzattal. Nincsen az egész világon még egy krém, mely a bőrápoló Euceritet tartalmazná. Ezért vásároljon kizárólag csak NIVEA-Creme-t és nem más!

Németország nem nézi tétlenül az északi események alakulását

Berlinből jelentik: Politikai körökben óriási feltűnést keltett a Völkischer Beobachter mai vezércikke. A lap a finn háboru stratégiai erőviszonyait fejtegeti és nyomatékosan figyelmeztet arra, hogy a finnekkel rokonszenvező semleges államok jól tennék, ha érzelmi szempontok helyett a józan katonai szempontokat vennék figyelembe. Illetékes helyen magyarázó közleménnyel látták el a hivatalos pártlap feltűnést keltő közleményét. A német külpolitika számára — hangoztatják illetékes helyen — nem játszik szerepet, ha szórványosan önkénteseket küldenek Finnországba, de

ha az önkéntes küldés bizonyos határokat

meghalad, úgy fennforog annak az eshetősége, hogy beavatkozásról kell beszélni és ebből Németországnak le kell vonnia a megfelelő következtetéseket. (Dunaposta.)

**AZ ÉSZAKI ÁLLAMOK KÜLÜGYMINISZTEREI
KOPENHÁGÁBAN ÉRTEKEZLETRE ÜLNEK
ÖSSZE.**

Kopenhágából jelentik: Dánia, Svédország és Norvégia külügyminiszterei február 24-én és 25-én Kopenhágában értekezletre jönnek össze. A három államférfi megvitatja a jelenlegi északi helyzetet, különös tekintettel a finn-orosz vi-szályra. (Radiopress.)

A finn miniszterelnök és külügyminiszter Londonba utazott

A dán lapok jelentése szerint Ritti finn miniszterelnök és Tanner finn külügyminiszter szombaton reggel Londonba utaztak, ahol a jövő hét elején bizalmas megbeszéléseket folytatnak az angol kormány tagjaival. Angol politikai körökben még nem tartják véglegesnek a svéd kormány elutasító válaszáat a finn kormány kérésére és célszerűnek tartják, hogy Anglia és Franciaország szólítsa fel Svédországot, hogy engedje meg a népszövetségi alapszabályok szankciós szakaszának érvényesítését és ne támasszon akadályt a szövetséges hatalmak csapatainak svéd területen való átvonulása elé.

Az olasz sajtó melegen ír Sidorovici országfőparancsnokról

XII. Pius pápa is kihallgatáson fogadta a román ifjúsági szervezetek vezetőit

Rómából jelentik: Az olasz lapok hatalmas cikkekben foglalkoznak Sidorovici Teofil római látogatásával és

hangsúlyozzák azt a barátságos és hosszantartó megbeszélést, amelyet a fasiszta párt főtitkárával folytatott.

Számos fényképfelvételt közölnek a lapok az országfőparancsnokról és a román delegációról. Cikkekben kiemelik a román sajtó meleg hangját és azt a jó viszonyt, ami a két ország között fennáll. Lefordították olasz nyelvre a Timpul és az Universal erre vonatkozó cikkeit is. A Tribuna első oida-án Guido Pugcio cikkét, amelynek ez a címe: „Románia megújódik a faszizmus útján”. Sidorovici intervjút adott Pugcionak, amely a következőképpen hangzik:

— Miként Önök is tudják, nálunk új alkotmányt vezettek be, amely az állam és a nemzet életének megújódását hozta magával. Egyetlen politikai pártunk van, testületi alapon állunk, megvan a „Munka és jókedv” szervezetünk, amely az olasz „Dopo lavoro”-hoz hasonlít, egyszóval autoritáso kormányzatunk van. Mindezekben nagy szerepet játszott az olasz befolyás, de különben is a befolyás észlelhető egész Európában, sőt az egész világon, különösen, ami a fiatalság nevelését illeti.

Ettore Mutti, az olasz fasiszta párt főtitkára Sidorovici és felesége tiszteletére díszbédet adott a Barderini palotában. Az ebédén résztvettek az udvarhoz közelálló előkelőségek, a kormány és a fasiszta párt több képviselője és az előkelő római társaság számos tagja. Az ebédén több felkötött hangzott el, a zenekar a román és az olasz himnuszot, valamint a Giovinezzat játszotta. Ebéd után filmet mutattak be, amely az országfőnök életéről, nemzeti tancokról készült, továbbá öfelsége II. Carol királyt és Mihai nagyvadját is bemutatta. (Rador.)

Bossi Raoul Románia római nagykövete pénteken este bankettet rendezett Ettore Mutti, a fasiszta párt főtitkára tiszteletére. A banketten megjelent Teofil Sidorovici kivül Tasinari földművelésügyi, Pavolini népművelésügyi miniszter és még számos előkelőség. (Rador.)

Vatikánvárosból jelentik: XII. Pius pápa szombaton délelőtt kihallgatáson fogadta Sidorovici Teofil országfőparancsnokot. A kihallgatás a trónteremben folyt le. Sidorovici latin nyelvű üdvözlő beszédet mondott, amelyre a pápa válaszolt és megköszönve a jókívánásokat, Románia fejlődésére kérte az Isten áldását.

FEBRUÁR 19 ESTE 9 ÓRA

**Világnézeti
előadás-
sorozat**

a IV. ker. kat. fiúiskolában
Dr. Buzás Gerő beszél
A rossz küzdelme a jó ellen
cimen

Perlodont

FEHÉRITI A FOGAKAT ÉS ILLATOSITJA A SZÁJÁT

VASÁRNAPI-LEVÉL

Fehér, sűrű anyag, vastagon lepi be a földet. Fehérbe öltöznek uccák, hazák, városok, falvak és végtelenbe nyúló mezők meg erdők. És csillog, mintha milliárdnyi apró gyémánt tapadna össze, szinte fenyegető és zord ez a szikrázó fehérség. A szem belefájdul a nézésébe, a láb nyugtalanul süpped bele a puha tömegbe, amely recseg-ropog a lépések alatt, mint valami ócska hajó, amelynek korhadt bordáját korbácsolja a hullám. Szüntelenül jönnek le a magasból az apró pelyhek, sokszor lustán kényelmeskedve, máskor szélfúttá sebesen, a szürke égből hó esik és fehér takaró alá bujlik az élet. Rettenetes, könyörtelen, örületbe kergető ez a szörnyű fehérség, amelyben apró emberi sorsok bukdácsolnak ismeretlen célok és végzetek felé.

Hetven esztendő a modern meteorológia és az időjárást figyelő intézetek feljegyzése szerint ez alatt a hét évtized alatt ilyen erős és hosszú tél nem volt még. Csak a múlt század elején tapasztaltak egyetlen télen hasonló hideget. Máskor, más esztendőben, február közepén már eltűnt a vizek kemény jégpáncélja, langyos nap csókolta a földet és tavaszra készülődtek az emberek. A hó is meghalt már régen, fehéren jött és feketén távozott, bántó szikrázása csak mint emlék élt. Február reményiséget hozott, de úgy látszik, ebben az esztendőben februártól csak kétségbeesést várhatunk, mint ahogy január is szomorúsággal köszöntött ránk. Mintha az időjárás vezeredes vagy évmilliók rendje is felfordult volna a világnak ebben a nagy zúrzavarában. Vonatok akadnak el fekete pályájukon, kocsik és autók bújnak el, mert képtelenek megbirkózni a hóval, telefon és távíró felmondja a szolgálatot, mindaz, amit civilizációnak és kultúrának nevezünk, megbénul. Hótorlaszokkal viaskodunk, szibériai hidegben fagyoskodunk és bután hámulunk a néma kandallóba, amelyben nem lobog a tűz, mert a hó megakasztja a fa útját és a meleget adó örök anyag hasznavehetetlenül pihen az erdőben. Talán minden műveltségünkkel, tudásunkkal és technikai fejlettségünkkel együtt visszafordultunk valamilyen őskorba, a legkezdetlegesebb életformák idejébe?...

Nagyon öreg és mélyen vallásos emberektől hallom sűrűn a komor intést, amelyet figyelmeztető jóslatnak is fogadhatok:

— Az Isten nem ok nélkül küldte a földre ezt a nagy hideget. Figyelmeztetés ez, hogy térjenek meg, hogy szálljanak magukba az emberek, jöjjön meg végre az eszük. Az Ur nem szóval, hanem a maga módján szól az emberhez és csak a botor nem hallja meg, hogy az Isten beszél hozzá. Azért van ilyen elviselhetetlen hideg, azért kaptunk ekkora havat, mert gonoszak vagyunk és eltérünk az Írástól. És ha még ez sem elég, akkor tavasszal jön az árvíz a maga félelmetes nagyságában, elpusztítva életet és értéket és nyáron szárazság meg aszály köszönt ránk. Mindaddig ver bennünket az Isten, amíg nem jön meg a józan eszünk és nem élünk úgy, ahogy Istenhez és emberhez méltó.

Igy beszélnek az öreg emberek, akik sokáig ülnek a templom kemény padján és akik bölcsnek, mert mögöttük van az élet és megbékélten mennek a halál elé.

Nehéz ezekkel az öregekkel vitatkozni. Hiába igyekszem reális tényekkel érvelni és hiába tárom eléjük az okot és okozatot, sajnálkozom mosolyognak rám. Ha azt mondom, hogy a mostani szokatlanul erős tél még nem jelent ugrást, nagy változást a természet törvényszerűségében, azzal válaszolnak, hogy más esztendőben, amikor nem volt háború, tehát bűnös vakmerőségünkben nem fordultak el Istentől az emberek, rendes volt a tél, akárcsak a tavasz, nyár és ősz. 1915. telén, amikor az oroszok a Kárpátokban jártak, szintén berzalmas hideg volt, akárcsak most, amikor az oroszok a békés finn földre törtek be. Megkísérlem erőltetn külpolitikai

előadásomban megmagyarázni a jelenlegi háború okait, a világnézeti harcot, az imperializmust, amely nincsen tekintettel időjárásra, a hatalmi csoportok versengését a nyersanyagért, összehordom mindazt a sok frázist, amit az ujságok tálnak élnek nap-nap után és végül mondom valami hihetetlen és naiv magyarázatot, hogy alapjában véve minden reális, kézzel fogható és könnyen magyarázható. Az öregek fejüket csóválják, magukban nevetnek álokoskodáson, a melyből a meggyőződés is hiányzik és sajnálnak, mert a hihetlent fogadom el hihetőnek. Az egyik öreg gúnyosan jegyzi meg:

— Vajjon reális dolog az, hogy az emberek legyilkolják egymást? És feltétlenül szükséges, hogy egyik nép fegyverrel elvegye a másik nép gabonáját? Azután uramöcsém valóban jó-

A nyolcvanéves Pálmay Ilka beszél divatról, táncról és filozófiáról

„A benszülöttek nemzeti tánca olyan mint a mai modern táncok”

Budapestről írják: A zsúfolt kávéház egyik apró asztalánál ülünk. Zümmögő beszélgetés, szálló fél-szavak vesznek körül. Szemben ülök vele s nem tudom elhinni, hogy igaz. Igaz, hogy 80 éves? Megnyugtát. Ebben az évben tölti be. Spiritizmusról beszél és amerikai filozófusokról. Az arca síma, ráncos és a haja valami csodás szépséggel csillog a lámpafényben. 80 év! Mikor volt, amikor egyetemi hallgatók kifogták a lovakat a kocsija elöl és ők maguk húzták el a lakásáig, amikor mágnes hódoló parányi ezüstcipőjéből itták a pezsgőt?

— Melyik városban érezte magát legjobban?

— Bécsben. Nyíltak az akácok, mikor odaérkeztem.

NÉHÁNY KÉRDÉS ÉS FELELET

— Kiket tartott kortársnői közül a legjobbaknak?

— Jászai Marit és Hegyi Arankát. Jászai Marit a legnagyobb színésznőnek tartom, aki valaha élt.

— Hol volt a legnagyobb sikere?

— Londonban. A Drury Lane-színház hívott meg három előadásra. Ezután Sullivan és Gilbert írtak számomra operettet. Majd a Savoy-színházban 170 előadást érttem el az Öfelsége című darabban. Három évig maradtam ott.

— Melyik szerepét szerette a legjobban?

— A Gerolsteini nagyhercegnőt. De a többi is szerettem mind, mind. A „Cornevillei harangok” Sernollette-jét, Boccacciot, Szép Helénát és Rákosi Jenő „Magdolná”-jának prózai szerepét, amelynek eljátszására maga Rákosi Jenő kért fel.

— Igazgatói közül kit becsült leginkább?

— Beöthy Lászlót, a lelkes, komoly Krecsányi Jenő és a Népszínház híres direktorát, Evva Lajost.

— Volt pályatársai közül kit szeretett leginkább?

— Kassay Vidort, a híres kolozsvári komikust és Thury Elemért, a Krecsányi-társulat kitűnő hősszerelmesét.

— És társnői közül?

— Az isteni Blahánét. Sohasem lehet őt elfelejteni.

— Kit tart ma a legjobb operettprimadonnának?

zan cselekedet az, hogy azt a sok szép hajót csak úgy a tenger fenekére küldik, mintha ócskavas lenne? Már ilyesmit ne akarjon elhitetni velem. Ami most történik, az mind Isten ellen való vétkek és Isten meg is bünteti érte az elvakult embert. Ez az igazság. Punktum.

Erre nincs mit felelni, mert akárhogy is ágaskodik bennem a vitakozási kedv, azt csak nem állíthatom, hogy a gyilkosság, a hajóel-süllyesztés, a városok bombázása, a gabona el-rablása természetes megnyilvánulása mindennapi életünknek.

Hull a hó. Az előbb még nagy, ritka pelyhekben, most pedig apró kis fehér pontok ereszkednek alá és ezek a pontok szúrnak, váganak, hasítanak. Kutyák vonítanak a dermesztő hidegben száraz hajlék után és nagy fekete madarak ülnek búsan a faágakon. Az ucca elnéptelenedik, még a sarki koldus is eltűnik, mert lefagyyna a kérésre kinyújtott kéz. Lovak orrából sűrű páratör elő és megreked az autó, mert befagy a hűtőben a víz. Ilyenkor indulnak el fehér kísértet-köpenyben a vérző északon a sitalpas osztagok, hogy meghaljanak a fehér havon. Ilyenkor robban a torpedó a hajótest oldalán és a behavazott úszóház leszáll a víz mélyére. Fehérbe öltözött a vén Föld, amelynek csontkeményre fagyott kérgén haláltáncot jár a megtévelyodott ember. És a titokzatos, a félelmetes Istenség fehér hó és fehér jég szavával szüntelenül figyelmezteti az embert, térjen meg, de az ember nem hallgat rá, mert önhietségében kidobta szívéből a hitet, hogy helyébe ültesse a józan realitást...

Károly Sándor.

— Honthy Hannát. Miért? Valamit felfedeztem benne magamból.

AZ ÖRÖK FIATALSÁG TITKA

— Mit szól, méltóságos asszony, — aki egyidőben divatot csinált öltözködésével — a mai női divathoz?

— Kényes kérdés. Nem tudom, hogy nem vonom-e magamra asszonytársaim haragját, ha őszinte leszek. Először is a kalapdivat. Egy szó van rá: rettenetes. Csak egészen fiataloknak engedném meg viselni a mai kalapokat. Nekik minden jól áll. De az idősebbek... Ha megtört, fáradt és szigorú arcú családanyákat ilyen orra biggyesztett vagy nyakszirtre tolt kacér rongydarabkákkal látok, valósággal szomorúság fog el. Néha pedig nevetni szeretnék. A ruhadivat már jobban tetszik. Ebben van ötlet és újszerűség.

— És a tánc?

— Mikor Londonban voltam, meglátogattam a magyar kiállítást. Énekeltem is. A kiállítás keretében egy Tunga nevű afrikai községből hozott benszülöttek nemzeti táncot lejtettek. Hát ez a vad, összevissza és egyhangú ugrádozás egészen az volt, amit ma a modern táncnak neveznek.

— Még egy kérdés. Hogyan tudott ilyen fiatal és friss maradni?

— Öszintén válaszol.

— Magam is csodálkozom rajta. Soha nem igyekeztem tervszerűen megtartani rugékonyságomat. Igaz, hogy reggelenként mindig tornázom, de azt hiszem, nem ez az oka. Higgye el, ma sem vagyok egy dekával sem több, mint voltam ötven évvel ezelőtt.

FILOZÓFIA ÉS IRODALOM

— Minden héten egyszer metafizikai előadásokra járok a Bristolba. Ne féljen, — teszi hozzá magyarázóan — ez nem spiritizmus. Mindjárt szemlélteti fogom. A spiritizmus legfontosabb tanítása...

A 80 éves Pálmay Ilka az amerikai filozófusokról beszél. Neveket dob, címekeket mond, eszméket fejteget. Stíluskészségén meglátszik, hogy egyidőben írt is. Verseskötete jelent meg „Fájó szívvel” cím alatt. Aztán abbahagyta, nem bízott magában. Ma az emlékiratain dolgozik. Szederkényi Anna segít neki a munkában, nemsokára befejezi művét.

T. A.

CAPITOL MA A POLLO

ZARAH LEANDER

a szezon legszebb énekes slágerfilmjében:

A SIVATAG ÉNEKE

Partnere: GUSTAV KNUTH

WALLACE BERRY

a közismert amerikai művész legjobb alakításában:

RAZZIA

Izgalmas bűnügyi film

A Magyar Népközösség elnöki tanácsának döntései

A Romániai Magyar Népközösség elnöki tanácsa Kolozsvárt ülést tartott, amelyen Bánffy Miklós elnöke mellett, Barta Károly, dr. Gyárfás Elemér, gr. Haller István, br. Jósika János, dr. Kolombán József, Kós Károly, dr. Markovits Kálmán, dr. Szász Pál, gr. Teleki Ádám elnöki tanácsstagok, dr. Grois László központi igazgató, dr. Tusa Gábor jogtanácsos és dr. Mikó Imre bucurestii főtitkár vettek részt. Az elnöki tanács részletesen tárgyalta a romániai magyarság legfontosabb és időszerű kérdéseit. A tárgysorozatban első helyen szerepelt a magyarságnak a Népközösség keretében való megszervezése s a jelentések alapján az elnöki tanács megállapította, hogy egyes városokban a szomszédsági szervezkedés már eredményeket mutat fel, a vármegyékben pedig a lehetőségek keretén belül megindult a nép közösségének alulról felfelé történő kiépítése. Az elnöki tanács — abból az alapgondolatból kiindulva, hogy a mai megnehezedett időkben a magyarság fokozottabb megszervezése elsődleges népi feladat, — elhatározta, hogy a szomszédságok továbbfejlesztése érdekében külön központi szervezet létesít s ennek vezetésével Szolnoki Gyulát bizza meg. A vármegyékben pedig ezt a munkát a meglévő magyar szervezetekkel karöltve kívánja a Népközösség fokozottabb lendülettel folytatni. Az elnöki tanács foglalkozott továbbá a magyarság más társadalmi, gazdasági és közművelődési kérdéseivel, amelyek során az ifjúság nevelése is részletes megbeszélés tárgyát képezte. Letárgyalta továbbá az értekezlet a magyarság különböző társadalmi rétegeinek panaszait és kívánságait, valamint a helyi hatóságoknak népiünkkel szembeni magatartását. Bánffy Miklós bejelentette, hogy a Népközösséggel kapcsolatos sok irányú teendői miatt huzamosabb ideig kénytelen Kolozsvártól távol lenni s ezért az alapszabályok rendelkezései szerint a Népközösség központi teendői ellátására távolléte esetére az alelnökök közül br. Jósika Jánost jelölte ki, amit az elnöki tanács jóváhagyólag tudomásul vett. Foglalkozott továbbá az értekezlet a Népközösség kolozsvári tagozatának 1940 január hó 8-án megtartott alakuló gyűlése ellen benyújtott fellebbezéssel s a kolozsvári tagozat elnökségének írásbeli jelentését is meghallgatva, a fellebbezést elutasította, a következő indoklással: „Az elnöki tanács mindenekelőtt megállapította, hogy az 1940 január 12-iki kelettel ellátott fellebbezés aláírás nélkül érkezett be és mint ilyen, okiratnak nem tekinthető. Igaz ugyan, hogy a fellebbezéshez csatoltak minden hozzáfűzés nélkül két külön fehér lapot, amelyen összesen 16 aláírás szerepelt, azonban ezek nem tekinthetők a fellebbezésre vezetett aláírásnak s így, mivel a gépirásos fellebbezés okiratnak nem tekinthető, azt az elnöki tanács figyelembe sem vehette. Annál kevésbé, mert az okirathoz csatolt két nyilatkozat szerint az aláírók közül egyesek kijelentették azt, hogy ők a fellebbezés tartalmát nem ismerik és nekik ilyet be sem mutattak, nem is tudták azt, hogy aláírásukat az alakuló közgyűlés elleni fellebbezés benyújtására kívánják felhasználni. Megállapítja továbbá az elnöki tanács azt is, hogy a külön lapot aláírók között olyanok is szerepelnek, akik a gyűlésen jelen voltak, sőt ott fel is szólaltak. Mindezek mellett az elnöki tanács tényként állapította meg, hogy a fellebbezésben felhozott tényállítások alaptalanok“.

A Romániai Magyar Népközösség elnöki tanácsa a megyei tagozatok elnökeivel és a parlamenti csoport tagjaival együttes ülést tartott Kolozsváron a Népközösség központi irodájának helyiségében. Megjelentek Bánffy Miklós elnök, br. Jósika János és dr. Szász Pál szakosztályvezetők, dr. Bartha Ignác képviselő Kolozsvár részéről, dr. Markovits Kálmán és dr. Soós István képviselő Biharmegye és Nagyvárad város részéről, dr. Gaál Miklós és Tompa Lajos képviselő Torda-aranyos megyéből, Béke Ödön Naszódmegyéből, dr. Kolombán József, dr. Gaál Alajos és Kovács Károly képviselő Csikmege részéről, Krosz Károly képviselő Udvarhelymege részéről, br. Szentkereszthy Béla és Tóth Balázs Háromszékmege részéről, dr. Gyárfás Elemér szenátor Kisküküllő megyéből, Apáthy Gyula, dr. Nagyküküllő megye részéről, Szabó Béni a brassói tagozat részéről, Járny Márton Fogarasmegye részéről, dr. Martonossy György Hunyadmege részéről, Ludvig Gyula képviselő Szebenmege részéről, Soós Lajos Szörénymege részéről, dr. Kozopi Kálmán Aradmege részéről, Péter János képviselő Temešmege részéről, továbbá Teleki Ádám országgyűlési képviselő, br. Kemény Já-

nos, a kulturális ügyek előadója, dr. Grois László központi igazgató, Mikó Imre bucurestii főtitkár, Albrecht Dezső és Demeter Béla szakosztályi előadók. Bánffy Miklós megnyitja után a tagozati elnökök egymás után számoltak be a magyarság gazdasági, társadalmi és közművelődési kérdéseiről, panaszairól és kívánságairól, amiből az értekezlet tiszta képet nyert a romániai magyarság mai helyzetéről. Az elnöki tanács előző napi határozataival összhangban részletesen tárgyalta a Népközösség minél teljesebb és minél gyorsabb kiépítésével kapcsolatos kérdéseket. A felszólalásokat a népiünkkel szembeni súlyos felelősségérzet hatotta át és minden oldalról az az egyhangú óhajlás nyilvánult meg, hogy a

Este 2-3 szem Artin

Népközösség keretében a magyarság legteljesebb egysége jöjjön létre és minden romániai magyar teljes lélekkel kapcsolódjék be a magyarság egyetlen népi közösségének kiépítésébe és békés munkájába.

Senki se higgye, hogy a mostani háború hasonlítanifog a világháborúhoz

Az amerikai hadügyminiszter fellünnéstklő nyilatkozata. — Oroszország megerősíti a petróleumvidéket. — Ujabb hajóelsüllyesztések

Washingtonból jelentik: Woodring hadügyminiszter a tartalékos tisztek nemzeti egyesületének vezetősége előtt kijelentette, hogy a háború ciklonsebességével törhet ki. Eppen ezért még a béke idejében fel kell készülni.

Senki se higgye, hogy ez a háború hasonlítanifog a világháborúhoz.

Nem vagyunk biztosak abban — mondotta a hadügyminiszter — hogy a szövetségesek hadseregei ellent tudnak állni addig, amíg az amerikaiak teljesen felkészülnek.

Az Egyesült Államok hajóhada hatalmas demonstrációt rendez a Csendes Óceánon. A felvonulásban résztvesz 130 hadihajó és 350 repülőgép. Ez a haderő egy évig marad a Csendes-óceánon.

(Rador.)

WELLES ELINDULT EURÓPÁBA

Newyorkból jelentik: Summer Welles, az Egyesült Államok külügyi államtitkára, pénteken Newyorkba érkezett és szombaton hajóra szállt, hogy Olaszországba utazzék. A külügyi államtitkár megcáfolta, hogy utazása során el látogatna Hágába és Brüsszelbe is. Kijelentette, hogy Nápolyban száll partra, onnan Rómába utazik és nem tesz több nyilatkozatot addig, a míg vissza nem tér Európából.

CSOMAGOLNAK A MOSZKVAI ANGOL ÉS FRANCIA NAGYKÖVETSÉGEN

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség szerint a nemzetközi sajtó foglalkozik azzal a ténnyel, hogy az oroszok óvintézkedéseket tettek a Fekete-tenger partjain és olyan nyugatázsiai területeken, amelyek a petróleum források miatt jelentőséggel bírnak. Az angol-francia haderők egy részét Egyiptomban, Palesztinában és Szíriában összpontosították és napról-napra újabb csapatokkal erősítik meg. Ezek célja az, hogy megvédjék orosz támadás ellen a moszuli kőolaj forrásokat. Az intézkedések gyanút keltettek szovjet körökben és ennek eredménye az, hogy az oroszok lázas erődítési munkálatokba kezdtek egyrészt a Fekete-tenger parti kikötőkben, másrészt a kaukázusi határon. (Dunaposta.)

Berlinből jelentik: Hollandiából származó értesülés szerint a moszkvai angol és francia nagykövetségeken néhány nappal ezelőtt megkezdtek a fontosabb iratok elégetését. Ebből a tényből a két nagykövetség tagjainak elutazására számítanak, illetve arra, hogy a nyugati nagyhatalmak és a szovjet között megszűnik a diplomáciai összeköttetés. (Dunaposta.)

AZ ANGOLOK GÉPFEGYVERREL LÖTTEK VÉDTELEN MENEKÜLŐKET

Londonból jelentik: Pénteken az Északi-tengeren egy angol repülőgép bombázott és valószínűleg elsüllyesztett egy ellenséges tengeralattjárót. A repülőgép pilótája észrevett egy tengeralattjárót, amely a víz felszínén úszott, a tengeralattjáró legénysége azonban csak akkor lett figyelmes, amikor a repülőgép fél mértföldnyire megközelítette. Mielőtt még teljesen elmerülhetett volna, fölé ért és abban a pillanatban dohta le bombáit, amikor a búvárhajó periszkopja eltűnt. Röviddel ezután légbuborékok és olajfoltok mutatkoztak a tenger felszínén. A repülőgép a támadás színhelyén maradt hosszabb ideig, de a búvárhajó többé nem került felszínre. (Rador.)

Londonból jelentik: A brit admirális köz-

li, hogy angol torpedórombolók szombaton 400 kereskedelmi tengerészt mentettek meg, akik az Altmark nevű német hajón fogolyként tartózkodtak. Az angol hadihajók a német gőzöst a norvég partok mentén lepték meg, amint Németország felé igyekezett. Ismeretes, hogy az Altmark résztvett a montevidéi tengeri ütközetben, ahol az a szerepe volt, hogy a Graf von Spee üzemanyag utánpótlását biztosítsa. (Rador.)

A megtámadott Altmark gőzös kapitányának távirata szerint a tankhajót a Cassak tönkretette és legénységének egy részét magával vitte. A hajó a fjord belsejében, a parton fekszik. A jelentések szerint az angolok kíméletlenül használták gépfegyvereiket a jégen menekülőkkel és az úszókkal szemben is.

Berlinből jelentik: Megbízható információk szerint a háború kezdetétől február 15-ig 212 ezer tonna angol-francia tartályhajót süllyesztettek el. Ebből 190 ezer tonna angol és 22 ezer tonna francia volt. (Rador.)

AGGDALOM KOPENHÁGABAN EGY HAJÓ ELSÜLLYESZTÉSE MIATT

A Baldura német tartályhajót, amelyet angol torpedórombolók norvég felcégjog alá tartozó vizeken kívül megállítottak, saját legénysége elsüllyesztette.

Kopenhágából jelentik: A Havas távirati ügynökség közli, hogy Kopenhágában nagy aggodalmat keltett a Berlingske Tidende című kopenhágai napilap berlini tudósítójának különös távirata, amely arról számol be, hogy a Chastinmaersk nevű dán hajót egy német tengeralattjáró megtorpedózta, mert dán árukat szállított, bár a német hatóságok külön engedélye is meg volt erre nézve. A tengeralattjáró parancsnoka rövidesen visszatér Németországba és tőle várnak magyarázatokat az ügyre vonatkozóan. A tudósító hozzáfűzi, hogy a búvárhajó parancsnoka minden bizonnyal a kapott utasítások alapján járt el. (Rador.)

Kopenhágából jelentik: Az Extrabladed cáfolja, hogy az északi államok közösen tiltakoztak volna Berlinben az utóbbi időkben elsüllyesztett semleges hajók miatt. Zahle berlini dán követ a Chastine Maresk elsüllyesztése miatt jegyzéket intézett a német kormányhoz. Ez a hajó épp úgy, mint a február 14-én elsüllyesztett Martin Goldschmidt, foszfátot szállított Marokkóból Dániába és attól tartanak, hogy a 29 főnyi személyzetből 15 elveszett. (Rador.)

CÁFOLJÁK A CSEH PROTEKTORÁTUSRA VONATKOZÓ VALÓTLAN HIREKET

Berlinből jelentik: A cseh-morva védnökség biztosa megcáfolja azokat a külföldi rádióállomások által terjesztett híreket, hogy a védnökség területén csapatmozdulatok és lőrekvirálások voltak. Kitalálásnak minősít azokat az állításokat is, hogy a cseh lakosság fellázadására számítva, óvatossági intézkedéseket léptettek életbe és tömeges letartóztatásokat történtek. Ugyancsak valótlanok azok a híresztelések, amelyek szerint a védnökség területén élő németeket felszólították volna, hogy fegyverrel és egyenruhában készenlétben tartózkodjanak a nagy városokban. (Dunaposta.)

Megfejtették az Atlantis titkát

Európa vagy Amerika hullámsírba merül - 2521-ben

A legendás Atlantisról először Plato tesz említést, de persze erősen mesészerű színben. Az egyetlen határozott adat, amit róla mond, az elsüllyedés időpontja. Plato adatai szerint ugyanis Atlantist a mi időszámításunkban kifejezve Kr. e. 9600-ban nyelték el a hullámok.

Atlantis kérdése azóta egyaránt izgatta a költők és tudósok fantáziáját. Nincs száz éve, hogy egy svéd professzor, Olaus Rudbeckius „Atlantis, vagy Manhem” című könyvében, inkább hazafias, mint tudományos buzgalmában, azt igyekezett bizonyítani, hogy a Skandináv-félsziget nem egyéb, mint a boldog Atlantis maradványa. Az önértetes fejtegetést már elfeledte a világ, de annál jobban őrizi emlékét Strindbergnek „A boldogok szigete” című szatirája, amelyben válaszképpen a fejlődő svéd kapitalizmus „boldogságait” gunyolja.

Annyit azonban tudományosan is megállapítottak a tengeri mélységmérések, hogy Atlantis valóban létezett és pedig a hasonló Atlanti-óceánban, Afrika és Brazília között.

A FÖLDRENGÉSEK OKA: A BOLYGÓK KONSTELLÁCIÓJA

Az utóbbi napokban váratlan komolysággal tűnt fel a kérdés az olasz sajtóban. A lapok hasábos cikkeket közölnek Raffaele Bendandi neves földrengéskutató könyvéről, amelyben harminc évi kutatás után a földrengések okait a kozmoszban véli felfedezni, amennyiben azt a bolygók bizonyos konstellációira vezeti vissza.

Ne riadjunk meg, Bendandi nem azonos a százszentendős jóvendőmondóval. A világtűr eseményeinek a földi életre való hatását az utóbbi évek sokkal merészebb viszonylatokban is igazolták. A napfoltok és egyes betegségek, sőt a balesetek sűrűsége között immár bizonyított az összefüggés. Azt viszont laboratóriumi kísérletek igazolták, hogy a világtűr jövő kozmikus sugarak erősségének változása a fajok tulajdonságait is megváltoztatja.

Ez esetben pedig még sokkal kézenfekvőbb összefüggésről van szó. Bendandi azt állítja, hogy a földrengések a naprendszer bolygóinak vonzása okozza. Azt régen tudjuk, hogy a tengerszín változása, az árapály a hold vonzásának következménye. Bendandi szerint viszont az esetben,

ha egyszerre több bolygó kerül a föld közelébe és pedig vele egy vonalba, a megnövekedett egyoldalu vonzás geológiai katasztrófákat okozhat.

Ugyanis a vonzás a föld belsejében levő folyékony masszára ugyanolyan hatást gyakorol, mint a hold a tengerekre. A megnövekedett egyoldalu nyomás pedig a földkérget valahol kinyomja, máshol behorpasztja.

MÉG NEGY ISMERETLEN BOLYGÓJA VAN A NAPRENDSZERNEK

Magától értetődik, hogy a környező bolygók tömegei egymás pályáját is befolyásolják, amennyiben keringésüket kölcsönösen gátolják, vagy siettetik. Így szereztek tudomást például a Neptunus létezéséről, mielőtt azt a távcsőben megpillantották volna. Az ismert bolygók látszólagos keringési zavarai előbb és pontosan megállapították az akkor még ismeretlen Neptunus bolygó nagyságát, helyét és keringési idejét. Azóta pedig, — ugyanilyen módon, — felfedeztek egy még távolabbi bolygót, a Plutót is.

Bendandi ezt a következtetési módszert most a földrengési teóriával is bővítette. Rájött ugyanis arra, hogy bár bolygórendszerünknek majdnem minden egybeesése földrengéssel jár együtt, de az azonos helyzeteknek mégis lényegesen különböző mértékű katasztrófák felelnek meg. Részletes gravitációs számításából azután arra az eredményre jutott, hogy

az ismert bolygókon kívül még pontosan négy bolygónak kell léteznie.

Bendandi azonban nemcsak a számukat adja meg; hanem minden egyéb adatukat is. A naptól való távolságuk szerint 12 és 30 milliárd kilométer között van, ami a naprendszernek a Neptunusig való sugarát nem kevesebb, mint hatszorosa növeli. A két legszélső bolygó keringési idejét viszont 1357, illetve 2865 évben állapítja meg.

MIKOR SÜLLYEDT EL ATLANTIS ÉS MIKOR VOLT ÖZÖNVÍZ

Bendandi számításai majdnem azt mondhatnánk hogy perényi pontossággal állapítják meg az ismeretlen világkatasztrófák idejét. Az Atlantis elsülly-

lyedését például Kr. e. 1431-re teszi. Ekkor ugyanis nem kevesebb, mint tíz bolygó állt egy vonalban a föld közelében. Ennek a rendkívüli vonzásnak csak egy olyan méretű katasztrófa felelhet meg, mint Atlantis elsüllyedése. A dátum pedig annál valószínűbb, mert elég közel áll Platónak a hagyományok alapján számított időpontjához, Kr. e. 9600-hoz.

Egy másik nagy világkatasztrófa emlékét is őrzik a hagyományok, és pedig a régi zsidó mitológiától Babilónián át a hindu legendáig meglepő egyező formában. Ez a hagyomány az özönvíz, amely tehát szintén nem lehet alap nélkül való. Bendandi számításai szerint az özönvíz 8000 évvel későbbre, tehát a korai babilóniai korba esett, pontosan Kr. e. 2687-re.

A LEGKÖZELEBBI KATASZTRÓFA 2521-BEN LESZ

Amennyiben Bendandi számításai helytállóak, úgy az is kiszámítható, hogy a jövőben milyen évek jelentenek újabb veszedelmet a földre.

Szines katonák a Maginot-vonalban

Hogyan élnek, harcolnak és halnak meg a marokkóiak a senki földjén

Párisból jelentik: Érdekes cikket írt Robert Destez francia újságíró a „L'Action Francaise” című párisi lapban az előretolt állásokban folyó harcokról és a marokkói katonákról. Az érdekes cikket alább közöljük:

HOGYAN LEHET MEGHALNI PILLANATOK ALATT?

Egyszerre gránátsüvítés hallatszik, lecsap a lövedék és széthullanak a repeszdarabok. Nem volt nagy lövedék, talán 75, esetleg 105 milliméteres volt, a dörögése sem volt olyan borzalmas, mint a régi nehéz mozsarak hangja, melyek kitépték az emberből összes zsigereit. Hatósugara sem olyan nagy, de egy katonának éppen lábai elé esett és ahol néhány pillanattal azelőtt sötét-arcu marokkói őrszem állott mozdulatlanul, gyorstüzelő puskáját vállához támasztva, csak alaktalan hústömeg maradt. Néhány lépéssel odább egyik bajtárs muniációs ládát cipelt, amelyet a gránát robbanására ijedtében a földre ejtett és csodálkozva néz körül, megdöbbenve látja bajtársa szétrozsolt tetemét és csodálkozik azon, hogy ő maga még életben maradt. Néhány pillanattal tart ez a mozdulatlanul, amíg kissé magához tér, aztán felveszi ölébe halott bajtársát, félreteresi egy bokor tövébe és köpenyével befedi az arcát. Azután odamegy az őrhelyre, felveszi a leesett fegyvert, vállához támasztja és tovább figyel.

A MAROKKÓI KATONÁK

A marokkói katonákat otthonukban is látam, hegyes-dombos országukban. Most viszont láttam őket. Talán ugyanolyanok, mint régen, esetleg kissé félénkebbek, talán azért, mert gyerekesebbnek érzik magukat, mint a többi katonák. A csikorgó tél fehér tájain különösen hatnak ezek a fekete arcu árnyékok. Meglehetősen szenvednek a tél zordsága miatt, de kevésbé, mint ahogy hinni lehet, mert Afrikában is vannak nagyon hideg éjszakák.

— Miért állottak be a francia hadseregbe? — kérdeztem egyiket-másikat.

Válaszuk nagyon különböző, de mindig megfontolt.

— Azért állottam be a hadseregbe, hogy kártyázhassam, — mondja az egyik. (Ismeretes, hogy a marokkóiak a világ legszenvedélyesebb játékosai.)

— En azért jöttem el, mert a testvérem is beállott katonának... Mondja a második.

— En meg azért jöttem, — mondja a harmadik, — hogy lássam, hogyan alakulnak a dolgok?

ACCUMULATOR

gyári lerakat

TÖLTÉS-JAVÍTÁS

a Bánság legnagyobb

RÁDIO szaküzletében:

ELECTRON

Timisoara, I. r. k. püspöki-palota.

Persze minden kozmikus egybeesés közt a legnagyobb veszedelmet az „Atlantis konstelláció” jelenti, amely nem is olyan hosszú idő múlva, pontosan 2521-ben meg fog ismétlődni. Ekkor tehát a földnek újabb rázkódtatására van kilátás. Bendandi azt jósolja, hogy abban a kritikus évben vagy Európa, vagy Amerika fog hullámsírba merülni.

Rossmájú olasz lapok az előbbi észszerűbbnek vélik, mert — mint az egyik hetilap írja — „csak gyógyír volna arra a földrészre, amelynek az Atlantis óta eltelt 12.000 év alatt nem jött meg az esze.” Az amerikai „Nation” viszont azzal vigasztalja Európát, hogy a megjósolt özönvíz 2521-ben már úgysem fog itt élőlényt találni.

B. S.

Mindnyájan elismerik, hogy azért állottak be a hadseregbe, mert jó bánásmódban részesülnek és mint katonáknak, különleges jogaik vannak. Tisztjeiket rendszerint nagyon szeretik, ha a tiszt is szeretik őket. A velük való bánásmód meglehetősen könnyű, mert csak azt kell tudni, hogy melyik hová való, hogy hívják, mik az ügyes-bajos dolgai, amelyekben a hatóságok előtt esetleg közben lehet járni és akkor a marokkói katonák minden áldozatra kész. Aki tudja, hogy kell kérni, annak mindenét odaadja. Feljebbvalójáért kész tűzbe menni.

A TÁBORTŰZ MELLETT

Egy sziklahajlásban röszetűz pattog. A tüzet fehércöpenyes alakok guggolják körül, akik bizva a kiállított őrszem éberségében, fodrcemta teájukat főzik és melegszenek. Az előrehajló sziklafalról jégcsapok függnek alá és némi egy-egy jégcsap hangos koppanással esik a tűz közepébe és széjjel dobja az izzó paraszat. Így néznek ki odahaza az Ali Baba barlangjai, melyekről a végtelen homokos puszták fia mondják regéiket. Az emberek csendesen beszélgetnek a tűz körül, szüröcsölik illatos, forró teájukat és beszélgetnek az otthoni dolgokról. Egyszerre ismét felsüvít a gránát és tompa dörrenéssel robban valamelyik sziklafalon. Páncélos vonat csattog a front mögött. Hadianyagot szállít egyik-másik csapattesthez. A gránátrobbanások egyre gyakoribbak lesznek s valamelyik erdőszélén peregni kezd a gépfegyver. A katonák összébb húzódnak a tűz mellett és figyelik az ágyuzást.

MILYEN A MAROKKÓI TEMETÉS?

Ha valamelyik sötét arcú bajtársat golyó éri, barátai sirt ásnak neki és belefektetik. Az egyik közölkök, akit „Fhik”-nek neveznek és különösen tisztelnek, néhány szót mormol a sírgödör előtt. Ő tölti be a pap szerepét és egyben varázslója és orvosa is csapatának.

Megkérdeztem egyszer, hogy mit jelentenek azok a szavak, melyeket a temetésen mond. Amikor megtudtam, rájöttem, hogy körülbelül annyit, mintha azt mondaná: „Nyugodjék békében”, vagy ahogy szóserinti fordításban hangzik: „Nem fogja látni többet a szamarát, melyet otthon hagyott”.

DÉLI HIRLAP

automata telefon száma: 28-10

Amit nemcsak a csillagok látnak...

(L. J.) Az élő regényírók egyik legjelesebbike Cronin. Világsikerre emelkedett első műve a Réztábla nagy port vert fel. Az orvosok világa hördült föl ellene. Tiltakoztak, szapulták, laikusnak minősítették, míg ki nem derült, hogy a Réztábla anyagában a leghivatottabbak egyike: ő maga orvos. Amint sorrendben harmadik nagysikerű regényét olvastam, azt kell megállapítanom róla, hogy sokkal több ennél. Korszakot jelentő nagy író, olyanféle, mint Dickens volt a maga idejében! Bölcs meglátó, felölölő és rámutató.

Az irodalom nagyhatású és nagyszabású művei rendszerint nem véletlenekből születnek meg, hanem tudatos meglátásokból. Dickens világosan látta, hogy az adós börtönök rendszere rossz és erkölcsiellenes, megírta a Kis Dorritot és ennek a szép-irodalmi alkotásnak hatása alatt előbb Angliában, később az egész világon megszűntek az adós-börtönök.

„Ezt látják a csillagok” Cronin regényének a címe. Ha az ember befejezte ennek a poézisben és valóságokban annyira hullámzó műnek olvasását, fájdalmas, lehangoló érzés vesz rajta erőt. Pedig csak egyszerű emberi sors láncolatokból áll, alig van benne meglepő vagy drámai fordulat. Anglia életének folyama áll a háttérben a világháború kezdetétől az 1930-as évekig. Mily ellentét azzal a felfelé ívelő, lelkesítő, eszményeinkkel megegyező légkörrel szemben, ami Maurois, Disraeli, VII. Edvárd és kora című kötetéből Galsworthy Forsythe-jétől vagy Roublach Merföldkövek című színművéből ki-világlik. Ez utóbbiak a hűvös, józan, erkölcsös, patricius, polgári korszak himnuszai. Cronin — ahogy ő látja — korunk szomorúságának énekes.

Társadalom szemlélete nem tuzott és nem borulató, csak a valóságosság hatásáig megy. Látja, hogy tisztesség, becsület, erkölcs el kell, hogy buk-
jék minden oldalon. Mindegy, hogy a jó akárcinek lelkében megfogant legyen, a szénbánya utasítgat-
len tárnáiba sodródik bele úgy a vállalkozó, mint a munkás. Ezzel szemben az aljas, csirkefogó, a kibuvókön gatlás nélkül átszurrán, kifelé törtető lelkiismeretlen elemek győznek és megbecsülést szereznek. Az egyszerű szénbányák szomorú sorsából emelkedik ki egy jószándéku tanító, aki a munkáspárt szervezetin fokozatosan előhaladva bejut az alsóházba. Bukása ott kezdődik. A párt, noha Ramsay Macdonalddal az élén uralomra kerül, nem végez semmit. Programját felőrlik a maradiság intézményei, az alkotmányosság, a gazdasági élet ter-
herbírási korlátai, a társadalom merevsége és az érdekek esőkönyössége, amelyeket képtelen leküzdeni. A párt belevész a kormányzás útvesztőibe, ahová ellenfelei valóságossal becsalták. Minthogy szelid eszközeivel egy hajszálnyit sem tud tömegei sor-
sán javítani, a választók elfordulnak tőle. Am a győzelmet sem azok aratják le fölöttük, akiket ő legyőztek, a jószándéku, meggyőzhető, belátó kon-
servatívok, hanem az angol jóhiszeműségben a világháború kibúvóin át a salakból brutális kimélet-
lenséggel előtört kalandorok. Cronin könyvéből úgy-
látjuk, hogy egy jól alkalmazott ökölcsepás több sikert jelent, mint a fárasztó munka és érvelés. Egy ladynek alkalmas pillanatban való szexuális megro-
hanását többre becsülik, mint a colleg-szellem gaz-
dag tárházát. A kizsákmányolás lelkiismeretlen módja elfogadható, ha hipokrita módra hazug, de ügyel a formákra, viszont a lelkiismeretes vállalko-
zó tönkremegy, ha korszerű és már régóta szük-
séges munkásjelölti megoldásokba fog bele.

A könyvből kiáradó csüggedt hangulatból me-
rül fel a kérdés: csak a csillagok látják ezt? Nin-
csenek hivatottak, akiknek a kötelessége lenne a szépi-
ró szemével meglátott és feltárt bajokat ész-
revenni és azokat kiküszöbölni?

A mai Anglia riadtan védekezik a hanyatlással szemben. Hoare-Bellisha még mint hadügyminiszter mondotta egyik párisi pohárköszöntőjében, hogy nem lehet hanyatlásban az a nemzet, ahol a sor alá kerülő évfolyamok kilencvenhét százaléka alkalmas a katonai szolgálatra.

Mégis, a polgári világ aggodalommal forgatja az illusztrált lapokat. Eton-bonok panyókára vetett gízálórookkal, night club görők semmi mással

V A R I E T E

mint egy kicsinyített fügefalevéllel díszítve, de szín-
tén gázálarccal. Szép pasztelmetszetek skót szok-
nyás tisztekről, amint a francia országutak mentén
levő csárdákban bonyolult italokat szivogatnak szal-
maszálon. Aggodalommal halljuk és olvassuk jó-
szemű ismerőseink angliai útjukról való beszámolóit.
A hagyományosan kitűnő leánynevelő intézetek ha-
zájának szokásai a közelmúltban a felsőbb lányok
erkölcsi szempontjából nem nagyon egyeztek a
középeurópai felfogással. A Hyde-Park gyakran
furcsa jelenetek tanuja. Szabados szokások lettek
úrrá a szabad Anglián. A mulatóhelyek az elsőtét-
títés dacára is virárganak és, ha a hangulat mámo-
rossá emelkedik, a borotvált angolok egy kis ál-
bajuszt ragasztanak orruk alá, hogy Hitlerre ha-
sonlítsanak és úgy gondolják, hogy ezzel a mulat-
ságos modorral már le is győzték a németeket.
Oly nagy gondolkodók, mint Shaw és Wells is Cronin-
hoz hasonló meglátásokkal aggasztják a világot: sportok terén, ahol hagyományos volt az angol első-
ség, már jó ideje különböző más nemzetek vezet-
nek.

Churchill, Stanley, Wood és Eden az a négy férfi, akik Herkules mitológiai munkájára vállalkoz-
tak. Halljuk őket, nap mint nap. Egyik nap Church-
hill dörög, hogy azokat a területeket, amelyeket a vadállomány csendjéből eddig csak a kutya-falkák
csaholása és vörösfrakkos vadászok halálja vert fel,
most fel kell szüntetni és be kell vetni. Hogy Finn-
országnak sürgős segítségre van szüksége és Ang-
gliában még mindig egymillióháromezerezer ember
jelentkezni munkanélküli segélyért. Másik nap Sir
Oliver Stanley, az elődjénél marconabb hadügymi-
niszter figyelmeztet, hogy vitéz és elszánt ellenség-
gel van dolgunk, akit nem egykönnyen lehet le-
győzni és csóválja fejét, hogy tizenhatezer azoknak
a fiatalembereknek a száma, akik lelkiismereti
kényszerre való hivatkozással utasították vissza a
fegyverbeállást. Kingsley Wood ugyan légügyi mi-
niszter, de szónokol árszínvonalról, árelenőrzésről,
jegyrendszerről, a cukor, szalonna és húsfogyasztás
megszorításáról. Csupa Angliában ismeretlen fo-
galmokról. Eden, a népszerű Eden pedig a dominium-
ok minisztere lévén, különböző kikötőkben helyez-
kedik el, ott üdvözlő a dominiumoknak az anyaor-
szágért kiállított csapatait, onnan szövögeti szoro-
sábra a dominiumoknak az ottavai konferencia da-
cára is laza rendszerét és igyekszik ellensúlyozni a
különböző dominiumokból feltörő ellenzéki mozgalmakat.
Ez a quadrumvirátus vállalta, hogy kipal-
lérozza a versailles-i politika hibáit, helyrehozza a
külpolitikai tévedéseket, pótolja huszonegy év mu-
lasztásait. Mindenekfelett más közszellemet te-
remtenek, olyat, amely hasonlatosabb a filibustierek
és buccaneerek, Raleigh, Drake, Rhodes Cecil szel-
leméhez. Visszaállítják a jellemek és a tisztas tulaj-
donságok érvényét, hogy végre valahára megszün-
jön az olyan koponyák borulátása, mint Croniné,
Shawé és Wellsé. Egyszersmind önbizalmat öntek
a jóhiszemű angol félszégébe, amelynek meg-
testesítője maga Chamberlain is esernyőivel és
amilyen találokotunk a múlt héten a moziban Mr.
Chipping esetében is, aki fájdalom meghalt anél-
kül, hogy utódainak és az utóbbi években általa ne-
velt nemzedéknek vele megegyező jó tulajdonságai-
ról biztosított volna.

Persze, nem könnyű feladat. A négy férfi szem-
ben áll egy társadalommal, amely legszívesebben
fittyet hányna a lengyel ügy miatt támadt hábo-
rúnak és élne tovább is a maga megszokott jó éle-
tét hibáival együtt. Mégis a humanista emléknél ne-
velkedett polgári világ úgy követeli, hogy legalább
komoly kísérlet történjen megmentésére. Hogy a kí-
sérlet, amelyre ők négyen vállalkoztak, idejében való
vagy elkészt, ki tudja? Aminthogy ki tudja, hogy a
mostani háború hogyan fog befejeződni?

A mai világ nehezen válik meg eszményeitől,
amelyek közé tartozott a makulátlan, tiszta, emel-
kedett Anglia. Természetes érzés ez, amelynek nyo-
masztó súlyáról fogalmat alkothatunk, ha apáinkra
és nagyapáinkra gondolunk, akik nehezen búcsúztak
el a delzsánszos biedermeier világtól, vagy öreg
kereskedőkkel találkoznak, amint árnyas fák alatt
egymással vitatkoznak a Rothschild-család szövevé-
nyes, világra szóló befolyásáról, ami már a múlt!

FELESÉGE

ideges és szeszélyes volt

Megértő, nyugodt nő volt. De állandó fáradtság érzése idegessé és szeszélyessé tette. 39 éves korában öregnek érezte magát. Az együttélés kinszenvedés volt. Férje azt tanácsolta, hogy Kruschen kezelést próbáljon meg. Néhány hét múlva az életet egészen más színben látta. Ujra visszanyerte elvesztett energiáját és újra utána láthatott a házi munkáknak.

A mindennapi Kruschen adagnak erősítő a hatása az egész szervezetre. Ha a máj, a vese és a belek funkciójukat normálisan teljesítik, nem fogja Ont a fáradtság és ideges levertség és az ideges levertség érzése kinézni. Kruschen mint erősítő szer hat minden izomra, minden idegre. Árak: nagy üveg 95. kis üveg 60 lef.

Egy megoldatlan probléma

A magyar Népközösségnek az a törekvése, hogy népi sérelmeinket orvosoltassa, egyszerre két irányba kell, hogy tekintsen. Biztosítékokat kell szereznie arra nevezve, hogy bizonyos sérelmek a jövőben ne forduljanak elő. Ezzel egyidejűleg azonban nem szabad megfeledkeznünk arról sem, ami a múltban történt, ami jövótelt igényel. Ilyen jövótételre váró sérelem például a nyelvvizsgán elbuktatott tisztviselők és közalkalmazottak sorsa is. Az elbocsátott alkalmazottak és tisztviselők sorsa ugyanis az egész magyar közösségnek a problémája. A sok magyar egzisztencia összeomlása mellett, súlyosan érintette a magyar társadalmat az a mód is, ahogy ezek az elbocsátások történtek. Ezért találokott mindig általános helyesléssel a Népközösségnek az az igyekezete, hogy a nyelvvizsgán elbuktatott emberek sorsát napirenden tartsa.

1939 január 17-én, midőn a magyarság vezetői letargyalták Silviu Dragomir kisebbségi miniszterrel népi panaszaikat, ezek között ott szerepelt a nyelvvizsgán elbuktatott tisztviselők és közalkalmazottak ügye is. A megállapodásban, amely akkor létrejött, sikeült is felvétetni ennek a panasznak az orvoslását. Aztán is löbbször merült fel ez a kérdés, hol a Népközös-
ség részéről, hol pedig közvetlenül az érdekeltek által. A kisebbségi miniszter és a királyi hely-
tartók minden esetben belátták, hogy az elbo-
csátottakkal igazságtalanság történt és megér-
téssel hallgatták panaszukat. Komoly ígéretek is hangzóttak el, amelyek a nyugdíjaztatásukat vagy állásaikba való visszavételüket helyezték
kilátásba, nem is beszélve azokról a mindennapi közleményekről, hogy a kérdést itt vagy ott „tanulmányozzák”. A sérelem orvoslása mind-
máig nem történt meg.

Ha az ember elolvassa azokat az emlékiratokat, amiket a Népközösség vagy közvetlenül az érdekeltek juttattak el a miniszterhez, nem tudja megérteni, hogy miért nem lehet segíteni ezeken az embereken. Nem tudunk elképzelni olyan magasabb állami érdeket, amely azt kíván-
ná, hogy néhány ezer magyar volt közalkalmazott ne juthasson jogaikhoz, hanem továbbra is nélkülözésteli sorsban éljenek. Az igazi állami érdek éppen ellenkezőleg azt parancsolná, hogy sürgős jövótétel történjen. Hiszen mind olyan emberekről van szó, akik az állam iránt a leg-
jóljálisabb magatartást tanúsították és a főhatalom változása idején elsőnek tették le a hűség-
esküt. Ezzel nemcsak erkölcsi és politikai szol-
gálatot tettek az államnak, hanem gyakorlati segítséget is nyújtottak, mert az első években, midőn az ország szükölködött szakemberekben, nagy mértékben ezeknek az esküt tett magyar vasutasoknak, postásoknak és közigazgatási alkalmazottaknak köszönhető, hogy a legfonto-
sabb közintézmények zökkenő nélkül dolgozhat-
tak. S anyagi áldozatot sem kívánnak az államtól, mert aki nyugdíjba óhajt menni, az a saját fizetéséből levont nyugdíjilletményeket kapja vissza. Aki hivatalát vagy szolgálataát foglalná el újból, az megfélelő ellenértéket: lelkiismeretes és értékes munkát nyújtana. Véleményünk szerint az is államérdek, hogy az elégedetlenek száma csökkenjen. Az elbocsátott közalkalmazottak száma pedig elég nagy és elégedetlenségük is súlyos probléma.

Ebben a kérdésben nem tudunk elképzelni semmiféle olyan megoldást, amely a jövótelt elmulasztaná. A kisebbségi szabályrendelet idevonatkozó pontja azért maradt visszhang nélkül, mert csak a jövőre nézve nyilvánítja ki azt, hogy nyelvvizsga nem tartható. De az eddigi nyelvvizsgák jogérvényét egyáltalán nem érinti. A jövőbeni biztosításokkal pedig együtt kell, hogy járjon a múltra vonatkozó jövótétel is. Eppen az volna a legnagyobb biztosíték a jövőre nézve, hogy a kormány tegye jóvá a múltban elszendvedt sérelmeket, ezáltal is igazolva annak az elhatározásnak az őszinteségét, hogy a magyar népet jobb sorsához juttatja.

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Elalszik a falu

Szürkésékbe olvad el az égaj,
s rá lágy illát cseppent dúsan nyugat;
kint a kutya kurtán, búsan ugat,
s még meredtebb lesz utána a csend.

A vak, siket s holtajkú zsalukat
színek, hangok s csend után kitérom:
lassan a kőd s az este szítalón
fákra, szobákra s szívre száll szürkén.

A nap, a nyár s a víg vágy, mint álom,
sok színével már múlásba suhan:
síkatoron, szíven esti bú van:
nyújtózkodni s ágyat vetni oly jó.

Egy lépés sem koppan a faluban,
a szobákban bent forog az orsó,
s talán halkan a szájon olykor szó,
vagy dalfoszlány, vagy ástítás fakad.

Holt a falú, az este koporsó,
a szűk, vak táj, mint sötét katafalk,
s az ágak közt a bús szél dala halk,
elszűrődő temetési ének.

Mint mécsvilág őrzi a ravatalt,
éber szívem Csaba-útig dobban: —
a komor, takartarcú titokban
öldtől égig Jákób-létra ível.

SZEPESI NITS ISTVÁN

— „Hitler mondta nekem” című könyvet kitaláltak Svájból. Bernből jelentik: A szövetségi tanács megtiltotta Hermann Rauschnigg „Hitler mondta nekem” című könyvének nyomtatását és kiadását, valamint bármily nyelvű fordításának forgalombahozatalát.

— Követendő példa. Bucurestiből jelentik: Dimitrie Nestor droguista, aki a Str. Lipsani 172 számú házban lakik, felajánlotta a nemzetvédelmi miniszternek, hogy naponta 100 katona ellátásáról gondoskodik, akik a zónában teljesítenek szolgálatot. A hadügyminiszter elfogadta a nemes ajánlatot, amely követendő példaképpen kell, hogy szolgáljon mindenki számára.

Sí-felszerelések
cipők és az összes téli sportcikk új
modellekben!

KECSKEMÉTI
TEMESVÁR, I.

— Bucurestiben gyászistentisztelet volt Pop C. István emlékére. Bucurestiből jelentik: Tegnap a görög katolikus székesegyházban gyászistentisztelet volt az elhunyt Cicio Pop emlékére. A gyászistentiszteleten a család tagjai és az elhunyt számos barátja vettek részt.

— A tiroli áttelepítések nehézségei miatt küldték Papent Rómába. Párisból jelentik: A francia sajtóban hírek jelentek meg arról, hogy Papen jelenlegi ankarai nagykövetet Rómába helyezik át Mackensen utódjaként. A személycseré állítólag a tiroli áttelepítésekkel kapcsolatban felmerült nehézségek miatt történt. A Daily Telegraph római jelentése szerint Papen felesége és leánya már Rómában tartózkodnak.

— Tilea ünnepi beszéde az új román torpedók keresztelési ünnepén. Londonból jelenti a Rador: A portsmouthi kikötőben tegnap folyt le az Angliában készült három új román torpedóhajó, a Viforul, a Vijelia és a Viscolul keresztelési ünnepsége. A hajók hossza 24 méter és mindegyiknek 8—10 főből álló legénysége van. Az ünnepségek során Tilea román követ köszönetét fejezte ki a brit admirálisnak azért a segítségért, amelyet az országnak nyújtottak azáltal, hogy a romániai hajóhad három egységgel növekedett. Ezek a hadihajók — mondotta Tilea — nem a szomszédok provokálására fognak szolgálni, hanem civilizációnk és szabadságunk védelmére, ha az fenyegetve lenne.

— Francia Ház Belgrádban. Belgrádból jelenti a Rador: Georges Duhamel ismert író és a francia akadémia tagja a belgrádi francia követ meghívására hétfőn a jugoszláv fővárosba érkezik. Résztvesz a „Francia Ház” ünnepélyes felavatásán, majd pedig Zágrábba utazik és ott több előadást tart.

— Megoperálták Ravasz László budapesti református püspököt. Budapestről jelentik: Ravasz László budapesti református püspök tegnap délután hirtelen rosszul lett. Beszállították a Faszor-szanaszatóriumba és ott nyomban vakbél műtétet hajtottak végre. A műtét jól sikerült.

Gondos feleség ledörzsöli faradt urát

DIANA

-val

— Visszavonulnak a japánok. Csung-Kingből jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint a japán csapatok pénteken este megkezdték visszavonulásukat Nankingból.

— Erélyes rendszabályok Belgiumban a kommunisták ellen. Brüsszelből jelentik: A belga törvényes rendeletére több házkutatást rendeltek el az ország különböző városaiban a kommunista röpiratok felkutatására. A megyei kommunista-tanácsok tagjait és a brüsszeli kommunista könyvtár gondnokát letartóztatták. A belga kommunista-párt központjában, Eupenben, különösen szigorú házkutatást tartottak és rengeteg iratot lefoglaltak.

— Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszlelet még szorulás, derékfájás és keresztjáji fájdalom is fokozzák, az enyhe és igen kellemes hatású, tisztán természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorral egy kis pohárral véve — mindig puha, könnyű székürülést és kielégítő anyagcserét biztosít. Kérdezze meg orvosát.

— Felhívás a Dóm-kórus egykori és mostani tagjaihoz. A temesvári Dóm-kórus jelenleg működő és régebben működött énekes és zenész tagjait felkéri, hogy ma, vasárnap déli tizenkét órakor a székesegyházban tartandó próbán, valamint a hétfőn, február 19-én délelőtt kilenc órakor a Dómban megtartandó rekviemen teljes számban feltétlenül jelenjenek meg, hogy az elhalt karnagy iránti kegyelet kifejezése minél impozánsabb legyen.

— Unitárius istentisztelet lesz ma, vasárnap délután 5 órakor a lutheránus templomban.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Vasárnap, február 18-án a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bratianu téren levő Götz gyógyszerár.

Gyárvárosban a Dacilor úton levő dr. Kovács gyógyszerár.

Ersébetvárosban a Porumbescu uccában levő Sárge gyógyszerár.

Józsefvárosban a Gen. Dragalina téren levő Csillag gyógyszerár.

Mehalában a Corvin gyógyszerár, Ujkisodán pedig Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hétfőn, február 19-én a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Alba Iuliu uccában levő Kun gyógyszerár.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszerár és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszerár.

Ersébetvárosban a Lahovary téren levő Cristea gyógyszerár.

Józsefvárosban a Gen. Dragalina téren levő Craciun gyógyszerár.

Mehalában a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

A levegőt nyelő emberek...

Borzalmas kellemetlenséget idéz elő, majd minden tizedik embernél egy ideges eredetű, ún. n. (aeropraxia) túlsok levegőt nyelő ember-típus. Ezen kellemetlenség abból áll, hogy a gyomor és bél megtelnek levegővel és borzasztó felfúvódást és feszültséget idéz elő a gyomor- és bélrendszerben. Sőt a rekeszizmokat is annyira feltölti, hogy nem lélegez, áll elő és a szívre is kellenetlen erőt, nyomást gyakorol. A beteg onni nem bír es ha eszik, azonnal hányingere van, sőt, nem tud nyomást érez, valósággal elkésé-riti egész életét.

A világhírű amerikai GASTRO-D. azonnal megszünteti ezeket az ideges és a gyomorra visszavezethető zavarokat és így megszűnnek a fenti kellemetlenségek is.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postai megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császai E. gyógyszerárában Bucuresti. Caica victoriei 24.

— Öngyilkosságot követett el Dánia leggazdagabb iparmagnása és felesége. Kopenhágából jelentik: Dánia egyik leggazdagabb iparmagnása, Kirk, szombatra virradó éjjel lakásán feleségével együtt agyonlőtte magát. Reggel mindkettőjüket holtan találták. A kettős öngyilkosság háttere ismeretlen, anyagi okok nem játszhattak közre, mert az iparmagnás sokmilliósi vagyona biztos vállalatokban van elhelyezve.

(—) Értésítés. Timis tartományhoz tartozó Textil és Ruhászati Munkaadók Céhe az érdekeltek tudomására hozza, hogy e hó 29-én este 8 órai kezdettel rendes évi közgyűlést tart az Eugen de Savoia No. 18. számú helyiségében. A tárgysorozat a következő: 1. Titkári jelentés. 2. Pénztári jelentés. 3. Az ellenőrök jelentése. 4. Az 1940. évi költségvetés. 5. Javaslatok, melyeket 8 nappal a közgyűlés előtt írásban kell beadni. 6. A vezetőség kiegészítése. Félreértések elkerülése végett az alábbi szakmák tartoznak ezen céhez: 1. Férfiszabók. 2. Egyenruha szabók. 3. Konfekciósok. 4. Női szabók. 5. Fehérneműsök. 6. Hímzők. 7. Kalaposok. 8. Masamódok. 9. Sapkások. 10. Szűcsök. 11. Paszományosok. 12. Kötélesavarók. 13. Textil szövők.

(—) Weiss Károly mérnök meghalt. Tragikus hirtelenséggel alig harmincegy éves korában ragadta el a halál az élők sorából Weiss Károly Gyula mérnököt, aki két napi szenvedés után elhunyt. Elhunytát gyászolja özvegye, Daniel Klotild, fia, Herbert, apósa, Daniel Miklós gyáros, anyósa, Danielné Thomas Klotild, sógora, Daniel Miklós dr., továbbá a Thomas, Taupa, Wilhelm, Formay és Hossu családok. Az elhunyt fivére volt a két év előtt szintén tragikus hirtelenséggel meghalt Weiss Fedor dr. orvosnak. A temetés ma, vasárnap délután fél-öt órakor lesz a belvárosi katolikus temető halottaskápolnájából, a rekviemet pedig hétfőn reggel nyolc órakor mondják a józsefvárosi plébániatemplomban.

(—) Katolikus élet Zombolyán. A Katolikus Népszövetség zombolyai tagozata élénk működést fejt ki. Legutóbb megjelent ott Fodor József népszövetségi főtitkár, aki három napon át nagybüjti lelki gyakorlatokat és konferenciabeszédet tartott. A hívek igen szép számban jelentek meg a lelki gyakorlatokon, ma vasárnap délelőtt pedig közös áldozáshoz járulnak és résztvesznek a befejező konferenciabeszéden.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban szombaton a következő mátkapárok kötötték házasságát: Asparuch Iancu magántisztviselő és Milosav Minerve, Jurma Avram vendéglős és Batka Rozália, Constantin Petru katonai patkólovács és Dragan Silvia, Blaj Gheorghe vasúti asztalos és Turcu Margareta, Dregiciu Gheorghe lakatos és Wüncel Róza, Rotstein Menyhért uccai árus és Rub Frida, Racolta Gheorghe vasúti munkás és Szabó Mária, Chis Ioan munkás és Ilin Emilia, Barna Pavel sofőr és Tatár Mária, Ciorogariu Iulian ügyészségi altiszt és Cateu Maria, Adam János órás és Paul Mária, Matesereanu Corneliu magántisztviselő és Buxbaum Katalin, Duma József mészáros és Tembel Mária.

Mozi

MŰSOR:

Vasárnap és hétfő

SCALA: Razzia (angol film)

CAPITOL: A sivatag éneke (német film.)

CORSO: Selyemzsinóron (német film.)

SCALA: Az imádott bandita (angol film.)

(—) Ma, vasárnap délután és este Fekete Mihály jubileuma. Ma, vasárnap délután hat órakor és ma este kilenc órakor két előadásban egymásután, Bródy Sándor remekművében a Lyon Leában ünnepli Temesvár közönsége Fekete Mihály harmincöt éves színészi jubileumát. Mind a két előadás előtt Fekete Mihály üdvözlő a közönséget és szeretettel fogja köszönteni azokat, akik megtisztelik őt és élete nagy fordulóján, ezen a jubiláris előadásban megjelennek a színházban, hogy láthassák azt a színészt, aki harmincöt esztendő múltjának legnagyobb részét e városban élte le, e városhoz köti minden szép emléke és talán életének minden szomorúsága is. Lyon Lea előadása pompás szereposztásban Felszeghy Mária vendégfelléptével kerül színre. Jegyek a városi színház pénztáránál mindkét előadásra még kaphatók.

— Az öregkorral járó makacs székrekedésnél és emésztési zavaroknál gyakran már egész kis mennyiségű természetes „Ferenc József” keserűvíz naponkénti használata által is nagyon kielégítő eredmények érhetők el. Kérdezze meg orvosát.

(—) Belefulladt a Temesbe. Gherulescu Stefan hatvannégy éves bogoltni juhász, Lugos közelében a befagyott Temes folyón akarta nyáját átterelni. Két juh azonban visszamaradt a nyájtól. A pásztor utánuk szaladt, közben a folyót borító jég betört alatta és ő a vízbe zuhant. A szerencsetlen ember a vízbe fullt.

(—) Az Economic Press új száma. Tegnep megjelent az Economic Press friss száma a megszokott gazdag tartalommal. A háború befolyásolta ipari, gazdasági és kereskedelmi életnek valóságos keresztmetszete ez a lap. Különösen figyelemre méltó a délkelet-európai államok várvavárt összefogásából kibontakozó gazdasági lehetőségekről szóló cikk, Bucuresti szédületes iramú városfejlesztési karrierjéről beszámoló riport, a „Román vasútk helyzetképe az európai háború hatodik hónapjában” című cikk, valamint Reinhart Gyulának az Országos Magyar Iparos Egyesület elnökeként tollából közölt értekezés a magyar iparostársadalom feladatairól. Az Economic Press újból bebizonyította, hogy élénk és változatos tartalommal gazdagítja a romániai magyar szakirodalmat és tekintve, hogy a lap románul és magyarul jelenik meg, egyúttal hivatott tolmácsolója a kisebbségi gazdasági élet mindenkori erőfeszítéseinek.

Braun Dezső utolsó utja

Az erzsébetvárosi temetőben, amelynek kápolnájában állott Braun Dezső székesegyházi karnagy és hírlapíró ravatala, tegnapi délután tömegesen gyülekezett Temesvár magyar társadalma. Ott volt a zenei élet minden számottevője és ott voltak a különböző magyar dalegyesületek is. Zászlóval vonult ki a Filharmónia, a Temesvári Dalkör és a Katolikus Ifjúsági Egyesület. A piarista liceum diákjai Tóth Lajos igazgatóval és tanáraikkal vonultak a temetésre. A káptalan, amely Braun Dezsőt a maga halottjának tekintette, Waltner József dr. kanonok, pápai kamarás képviselte.

Amikor a papság megjelent, kihozták a kápolnából a koporsót, amelyet a koszorúk sokasága fogott körül. A szertartást Péter Károly szalvatóriánus atya végezte Péter Ágoston és Péter Alajos segédlete mellett. A szertartás után következtek a búcsúbeszéd. Kubán Endre szerkesztő a Romániai Népkisebbségi Ujságírók Egyesületének központja és temesvári csoportja, valamint az Arany János Irodalmi Társaság, Irsay Nándor főkarnagy a Romániai Magyar Dalosszövetség, a Filharmónia és a székesegyházi ének- és zenekar, Schiff Béla hírlapíró a Temesvári Dalkör mélyes gyászát és utolsó istenhözadját tolmácsolta. A beszéd után a temesvári magyar dalegyesületek összesített kórusa Scheibling János vezénylete mellett gyászdalt énekelt, majd a temetési menet elindult a nyitott sír felé, hogy Braun Dezsőt rég meghalt édesatyja mellé helyezték örök nyugalomra. A sírnál elvégzett újabb beszentelés és ima után Horváth Antal nyolcadikos piarista liceumi tanuló búcsúztatta a növendékek nevében az eltávozott Braun Dezsőt. A piarista liceum fiatalabb tanulóit azután Blédy Lajos tanár vezényletével búcsúdalt énekelték. A koporsót erre leengedték a sírba, majd egymásután peregetek a koporsófedélre a göröngyök. A három egyesületi zászló meghajolt, majd összeborult a sír fölé, amely immár a feltámadásig Braun Dezsőnek örökös lakása.

V A R I E T E

KÖHÖGÉS ELLEN
FAMEL
SZÖRPÖT MEGBIZHATÓ KÉSZÍTMÉNY

Miért nem játszanak a gyermekek háborusdit ?

Azt mondják, a gyermek mindig azt játssza, amit a felnőttek komolyan csinálnak. Feljegyezték, hogy nagy kolera-járványok alatt a gyermekek temetést játszottak. Valamelyik közülük játék-halált halt s azon végig utánozták egy igazi temetés összes jeleneteit egészen a földbe tételig. Negyvennyolcban a háborúsdi volt a kedves játék, mivel a felnőttek is azt csinálták, de komolyan.

Ez a megállapítás nagy általánosságban teljes érvényű — mondják. Nincs abban semmi különös, sőt jól megfontolva természetes is, hogy a gyermekekre, akire erősen hat a környezete, erős hatással vannak azok a nagy, távoli dolgok is, amelyek alkalmasak arra, hogy képzeletét tartalommal megtöltve izgassák. A gyermeki lélek visszahatása az őt körül folyó életre azért mégis rendkívül érdekes. A világháború második felében — mint tudjuk — ismeretlen volt a kifli. Csak egy minőségű kenyeret volt szabad sütni s így éltek gyermekek, az öt-hat évesek, akik sohasem látták ezt az előlelő kávé-süteményt, vagy ha látták is, oly kis korukban, hogy igen homályos fogalmuk volt róla. Nos, nem egy ízben láttam homokban játszó kis gyermekeket, akik pékséget játszottak, s homok-kiflit sütöttek. Mivel lehet ezt megmagyarázni? Azt is mondják a lélekéből, hogy a játékra ösztönös cselekvési vágy indítja a gyermeket, benne a fő rugók: a valóság és a képzelő erő. A gyermek megfigyel valamilyen jelenséget vagy hall róla, vagy bizonyos okból hiány-érzet támad lelkében, érdeklődése fölébred iránta, ő is meg akarja csinálni, vagy pótolni, ami már nincs és kezéigébe eső eszközökkel s dúsan áradó fantáziájával segítségével sikeresen meg is oldja a feladatot. Az igazi játszásban tulteng a fantázia. Innen van az a látszatra érthetetlen jelenség, hogy a gyermekszobában felhalmozódott játéktárgyak mellőzéseivel valami semmisséggel szívesebben eljátszik a kis gyermek.

Ez mind rendben van, bár én azt tartom: oly nagy és rejtélyes misztikum a gyermek lelke, hogy semmit sem mondunk akkor is, ha sokat mondunk róla, de mit szólunk ahhoz, hogy manapság nem látunk katonásdit játszó gyermekeket? Sőt visszaemlékezve a huszonöt év előtti nagy háborúra, már akkor is megfigyeltük: a gyermekek fantáziáját nem izgatja a titáni harc.

Szabályszerűen akkor és most minden mezőn, réten, szabad térségen katonásdit játszó gyermekeket kellene látni és bizony nem látunk sehol és soha csak egyetlen ilyen játék-csoportot sem. Mi ennek a rendkívüliségnak az oka? Meggyöngült volna az a bizonyos játszási ösztön? Vagy lecsökkent a fantázia gyermekeink lelkében? Arra is lehetne gondolni, hogy lelki csömör lépett föl közöttük járványszerűen. Ez igen tetszetős magyarázat, mert hiszen mi, felnőttek is hordozzuk lelkünkben ezt az undort. Teljesen bizonyos: a legszorgosabban keresve sem találunk a civilizált világban olyan ép eszű embert, aki ne érezné nagy foku erkölcsi rosszullétet, ha olvassa, vagy hallja a háborúról szóló híreket. Az sem igen vitatható hogy maguk a vezető és felelős politikusok, diplomaták is ugyanezt érzik s hogy mégis azt teszik, amit tesznek, annak oka ez: nem tehetnek másként, mert az események

átlépték az emberi irányítás határát. De azért mégsem valószínű a „lelki csömör” elmélete. A gyermek lelke bizonyos értelemben erősebb, mint a felnőtté. Egyszerűen nem engedi lelkébe férközni a sokszor egészen közeli eseményeket sem s ezt ösztönösen, a tudat alatt meg tudja csinálni. Egészleges gyermeki lélek lelki csömört soha sem érez.

Visszatérve a meggyöngült játszási ösztönre és a lecsökkent fantázia feltevésére, ezek egyike sem valószínű. Mindkettő oly ősi erő, a léleknek olyan erős vonása, hogy meggyöngülését felvételére nincs semmi ok. A játszási ösztön most is oly erős, mint bármikor volt, a gyermeki fantázia a jelen korban is csakúgy ragyog, mint régen, csak — más irányban!

Az értendő ez alatt, hogy a játékos fantáziát a jelenben izgató nagy tények, jelenségek és világproblémák közül a háború hatását ösztönösen nem engedi magához férközni a gyermek. Vagyis válogat közöttük, mást, például a gépkocsi, vagy a repülőgép találmányokat állítja érdeklődése középpontjába s a véres háborús események híreit csak oly távolról hallja, mint a távoli mennydörgést s ügyet sem vet rájuk.

Persze, itt felmered az életünkben oly gyakori kérdés: „Miért!”

Elmélkedés helyett előveszem nyári megfigyelésem jegyzetét. Már akkor izgatott a kérdés, hogy miért nem játszanak a mai gyermekek háborusdit és figyeltem a parton játszó gyermekcsoportokat. Beszélgettem is velük.

Egy alkalommal a következő beszélgetés folyt le egyik ilyen csoporttal:

— Mit játszatok, gyerekek?

Néznek, nevetgélnek, az egyik válaszol:

— Tetszik látni, mit, hisz már rég nézi.

Ez igaz volt. Néztem őket. Hancuroztak, fára másztak, fürödtek. Nem is ez érdekelt, hanem hogy mit nem játszanak? — Háborusdit nem szoktatok játszani? — kérdeztem.

Unottan felelgetnek:

— Nem! Minek? — egyik ezt mondja: — Ezt a piszok háborút?!

Egy kis eleven szemű fiúcska:

— Játszanánk mi, ha tudnánk!

Egy másik kiegészíti amazt:

— Nem lehet ezt a háborút utánozni!

Nézem ezt a feljegyzésem s elgondolkodom. Ime, itt van az egyenes és világos felelet a feltett kérdésre. Két okos fiúcska jól megfogalmazva kimondotta: Olyan ez a háború, hogy ezt még utánozni sem lehet. Még a gyermeki fantázia sem elég erős ahhoz. Több milliós hadseregek bonyolult „tevékenységeit” a szárazföldön, vagy ami a tengereken folyik s a levegőben! Nem, nem, ezt nem lehet utánozni még a gyermekszobában, vagy a játszótéren sem.

A gyermek játék-világában eddig soha nem volt akadály. A képzelő-erő mindig legyőzte a valóságot, de most a modern háború szörnyű valóságának sikerült legyőznie a legdúsabb szellemi erőt: a gyermeki fantáziát...

Bérczy Lajos.

(—) A vasút ráér felépíteni az igazgatósági palotát. Temesvár városa még a világháború idején megállapodást kötött a vasúttal, hogy az a kerületi igazgatóság számára székházat épít és a város erre a célra a Lloyd-soron ingyen telket adományozott. Az impériumváltozás után a telek a román államvásútra, mint a magyar államvasút jogutódjára szállott. Az igazgatósági palota azonban ezideig sem épült fel és a város erre a telket a törvényszékhez beadott keresetében visszakövetelte. A most megtartott tárgyaláson a vasút ügyésze azzal védekezett, hogy a vasútnak szándéka a kerületi igazgatóság székházat megépíteni, változatlanul fennáll, csak a gazdasági viszonyok miatt eddig lehetetlen volt a megvalósítás. A törvényszék az érvelést elfogadta és a várost keresetével elutasította.

(—) Új pénzügyigazgató Temesvárott. A pénzügyminiszter Mucichescu Nicolae pénzügyigazgatót Temesvárról Gyulafehérvárra helyezte át. Helyére Feldereanu Emil került aki eddig Gyulafehérvárott teljesített szolgálatot.

(—) A Déli Hírlap szegényalapja javára C. K. olvasónk háromszáz lejt adományozott.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Colibas Petru, Reitenbach Fülöp, Schneider József, Carafieru Olimpiu, Kingyer János, Teichmann Rozália.

(—) Halálozások. Meghaltak: Reitenbach József ötvenhárom éves kereskedő, Nicolescu Gheorghe hetvenhét éves magánzó, Janosch János hetvenhét éves nyomdász, Markovics Demeter hatvannégy éves.

MAGYAR NÉPMŰVELŐ

Mátyás király

MATYÁS MEGVALASZTASA

V. László gyermek nélkül halt meg. Albert király leányai megkísérelték, hogy a magyar trónra való igényeiket érvényesítsék, a magyarok azonban idegen királyról, szomorú tapasztalatok után, hallani sem akartak. Az egész ország egyakarattal amellett volt, hogy magyar királyt ültessen szent István trónjára. A nemzet jelöltje Hunyadi Mátyás volt. Kezdetben a Garai és Ujlaki családok foglalkoztak a gondolattal, hogy hatalmas birtokaikra és rokonságukra támaszkodva családjuk valamelyik tagját ültessék a magyar trónra, azonban a két család feje hamar belátta, hogy a közvéleménnyel szemben sikerre nem számíthatnak s ezért maguk is csatlakoztak Hunyadi Mátyás pártjához.

A magyar rendek Rákosra gyűltek királyválasztó országgyűlésre. A főurak és főpapok még tanácskoztak Budán, mikor a türelmét vesztett köznemesség elárasztotta Pest városát és a Duna jegét s ott értesülve, hogy a főurak is Mátyás mellett döntöttek, óriási lelkesedéssel kikiáltották Mátyást magyar királynak. (1458 január).

A rendek azonban most sem tagadták meg magukat. A választás után törvényhozásra ültek össze, de elsősorban azért, hogy saját jogukat az új királlyal szemben is biztosítsák. Kimondták, hogy Mátyásnak nem szabad adót követelni a nemesektől, az országra jövő ellenséget pedig köteles saját erejével és hadseregével feltartóztatni és csak, ha erre egyedül nem volna képes, akkor álljanak ki a főpapok és főurak bandériumai és legutolsó sorban hívhatja hadba a nemességet. Ezen kívül Szilágyi Mihályt megválasztották kormányzóknak az a hátsó gondolattal, hogy az ifjú királlyal a nemesek jogait tiszteltesse tartassa. A rendek ilyenformán kívántak gondoskodni magukról, azonban elfelejtették, hogy a vásár kettőn áll.

Mátyás tizennyolc éves volt, mikor megválasztásáról értesült. Az országgyűlés bezárása után egy hétre meg is érkezett fogságából. Fényes küldöttséget küldöttek utána Prágába, ahol V. László halála után a cseh királlyá lett Podjebrád udvarában volt, mint fogly. A ravasz cseh értesülve Mátyás megválasztásáról, kitüntető szíveséggel fogadta a magyar követeket, de Mátyást csak 50.000 forint váltságdíj lefizetése után engedte szabadon. A fiatal király örömmel indult vissza hazájába. Ezenkor a határig eléje utazott s boldog büszkeséggel kísérte fiát a melléje csatlakozott főurakkal a koronázó fővárosba. Buda város kapui előtt a rendek fogadták, a kapuk előtt a polgárság jogaira kellett esküt tennie, a várba bebocsátás előtt a főurak kiváltságaira s végül Nagyboldogasszony templomában a trónraültetés szertartása előtt a főpapság jogaira. De az önző rendeket hamarosan meglepetés érte.

SZILÁGYI MIHALY ESETE.

Mintha csak az országgyűlés határozatának semmis voltát akarta volna kiemelni, megemlítette, hogy nagybátyját a kormányzó teendőkkal ő bízta meg. Szilágyi kormányosságának azonban ilyen formában is nem sokára vége szakadt. Mátyás udvarias formában ugyan, de határozott parancsokat küldözgetett nagybátyjának, amiket ez kénytelen volt végrehajtani. Szilágyi végül is megunt a hatalom nélküli pünkösdi királyságot s néhány hónap múlva lemondott.

Mátyás önálló fellépése felkelésre ingerelte az urakat, többen átpártoltak Frigyes császárhoz és a koronát is felajánlották neki. Sértődöttségében Szilágyi is a lázadókkal csatlakozott. Mátyás gyöngédséggel próbálta visszatartani nagybátyját a csehszövből, de mikor ez nem sikerült, a makacs öregot elfogatta és Világos várába záratta. Azután magához hívta a családjaéhoz hú főurakat és esküt vett ki tőlük. Gutai Ország Mihály nádor vezetésével 36 világi főúr, az öreg Szécsi Dénes esztergomi érsek vezetésével 12 főpap jött el eskütételre. A főurak többsége és a köznemesség Mátyás oldalán állott s így a lázadókkal hamarosan végzett. Szilágyi Mihállyal később kibékült, a Délvidék főkapitányává nevezte ki s az öreg katona ott is esett el a török elleni hősi harcokban.

A PÁPA A KERESZTES HAD ELÉN.

Mátyás figyelmét uralkodása első időszakában a belső bajok ellenére a déli határ felé fordította, ahonnan a török veszély fenyegette az országot. Hú akart maradni török atyjának emlékéhez. A nándorfehérvári győzelem a magyar védelmi vonalnak csak a fő erősségét mentette meg, körülbelül azonban ingadozott minden. A szerb despota már régóta adófizetője volt a szultánnak, a bosnyák király szintén rossz helyzetbe került, országát a török elfoglalta. Bosznia elfoglalása érthető felindu-

lást váltott ki mindenfelé. Velence, a pápa és Mátyás király is hadjáratra határozták el magukat. Mátyás saját költségén 7000 katonát állított, a főpapok és főurak 12.000-et, s a jobbágy katonasággal együtt 25.000 főnyi hadsereggel gyors menetben megindult a török ellen. Hosszú vonulás és nehéz harcok után visszafoglalta a magyar királysághoz tartozó területeket és Zápolya Imrre bízta a bosnyák királyság és a horvát-szlavon-dalmát bánóságok kormányzását.

Mátyás király Bosznia nagyobb részét saját országa erejével szerezte vissza, mert a keresztény fejedelmek ez alkalommal sem támogatták a magyarokat. A keresztény uralkodók megbízhatatlansága annyira elkésérítette II. Pius pápát is, hogy öreg kora ellenére maga készült a kereszties hadjárat vezetésére. Azt hitte, hogyha maga áll a sereg élére, a keresztény fejedelmek megszegyenlik magukat és követni fogják. A szegény nép nagy tömegben tódult Róma felé annak hírére, hogy Krisztus helytartója fogja vezetni a sereget, a fejedelmek azonban nem jöttek. A pápa saját költségén hajóhadat szerelt fel, s azután halálos betegten Rómából Arconába vitette magát, hogy a török ellen induljon. Mátyás is elindította seregét, de nem sokára tudomására jutott, hogy a pápa útközben kisznevdedt s így megint egyedül állván a pogány ellenséggel szemben, erős harcok után, néhány hónap múlva ő is visszavonta seregét. Ettől kezdve támadó hadjáratot többé nem vezetett a török ellen.

CSEH RAVASZSÁG.

Mátyás keblében még évtizedek múlva is felgyűlt a keserűség, mikor azokra a nehézségekre gondolt, melyekkel uralkodása elő éveiben kellett megküzdenie. Miután a belső lázadásokat legyűrte és a török támadásokat visszautasította, még éppen elég ellensége támadt, akik trónját veszélyeztették. Frigyes császár és Podjebrád cseh király Magyarország megszerzésére összefogtak. Frigyes reményét a Garaiak élesztgették, a cseh király pedig, aki alacsony sorból került a trónra, mindent elakart nyelni. Annak ellenére, hogy leányát Mátyásnak igérte, tárgyalásokba bocsátkozott a császárral s titkos szerződésben megígérte, hogy fegyverrel megszerzi Magyarországot, ha a császár viszont ennek ellenében átengedi neki az ország jövődelmét három évre, a magyar sóbányák jövedelmét pedig örökre. 1463-ban sikerült a császárral békét kötnie s a békeszerződésben visszaszerzett szent koronával 1464 márciusában az ősi szertartások szerint megkoronáztatta magát. Megkoronázása

Az erdélyi felkelés

Podjebrád cseh királyt 1466 decemberében a pápa megfosztotta trónjától hűtlenség miatt s a végrehajtást Mátyásra bízta. Mátyás mellé állott ebben a kérdésben a pápán kívül a cseh urak szövetsége, sőt Frigyes császár is. Mátyás éppen indulni készült, hogy megbízását teljesítse, mikor az ország keleti részéről lázadás hírére vette. A köznemesség a székelyek és szászok régi kiváltságai védelmében a keménykezű király ellen fegyverre keltek, vezérükül Zápolyai Imrét és Istvánt, a felvidék hatalmas urait választották meg akiknek halandók voltak adót is fizetni, ha a király ellen vezetik. Mátyás a veszélyben nagyokat mutatkozott. Saját zsoldosaival és néhány bandériummal gyorsan Erdélybe vonult s a lázadók közeledésének hírére szétoszlottak. Mátyás a nagyuraknak és a köznépek megkegyelmezett, de a főnemesi vezérek és a szászok néhány székibíróját kivégeztette. Mivel a felkeléssel István moldovai vajda is kapcsolatban volt, megfenyítésére Mátyás azonnal tovább indult. A vajda azonban nem bocsátkozott ütközetbe, Mátyás akadály nélkül nyomult a tartomány belsejébe s ott békétárgyalásokat kezdett Istvánnal. De a vajda egy éjjel seregével meglepte a várost, ahol Mátyás tartózkodott, felgyújtotta, az éjjeli harcban maga Mátyás is megsebesült s nagy veszteségekkel vonult ki Moldovából.

ÚJABB ÖSSZEESKÜVÉS

Az erdélyi ügyek elintézése után Mátyás már komolyan gondolhatott a pápától kapott megbízatás végrehajtására. 1468 márciusában megüzente a háborút Podjebrádnak. A következő évben elfoglalta az országot, mire a katolikus főurak küldöttsége felajánlotta neki a cseh koronát. Mátyás azonban tudta, hogy nagy fába vágta a fejszéjét. Tartani lehetett, hogy a régi ellenségei nem fogják hatalmának újabb terjeszkedését ölbeteget kezéssel nézni. A sejtélem csakugyan valóra vált, Frigyes császár

után még nagyobb eréllyel fogott hozzá a belső rend helyreállításához.

MATYÁS AZ IGASZSÁGOS.

A rend és nyugalom folytonos nyugtalanítói a nagybirtokosok voltak. Ezek a hatalmaskodáshoz jobbágyaikat használták fel, akiket a földesúr, vagy tisztartója vezetett a szomszéd birtokos ellen zsákmányolás céljából, ami természetesen ritkán esett meg vérontás nélkül. A hatalmaskodások pedig valószínűleg magánháborúkká fajultak az ország belsejében, a támadó úr néha több faluból csődítette össze jobbágyait s úgy rohant rá a gyanútlan szomszédra, aki meglepetésében nem is tudott védekezni. Az ilyen törvénytelen ségek szinte napirenden voltak az erős király hiányában Mátyás előtt bíróság sem volt, amelyik igazságot szolgáltatott volna.

Mátyás változtatott a helyzeten. Kemény, de egyszerű eszközt használt, a hatalmaskodó urakat hivataluktól felmentette s azután már könnyebben szoktatta hozzá, hogy a törvényeket megtartsák. Az utókor nem hiába nevezi igazságosnak, a bíráskodás és igazságszolgáltatás terén is megjavította az uralkodása előtt beállott rossz viszonyokat. Legelső országgyűlésében pontosan előírta, hogy az igazságtalanságok elkövetőit tizenöt, vagy legfeljebb harminckét nap alatt a király személyes jelenlétében perbe kell fogni. Mivel a nagyurak bíráskodásában nem bízott, minden ügyet a királyi kuria elé rendelt, megmutatván ezzel, hogy az igazságtalanságok, törvénszegéseket nem hajlandó elfűjni. A nagyobb tisztségek viselőitől a bíráskodás jogát egyszerűen elvette, mert azt tartotta, hogy nem itélkezhetik igazságosan, akinek kezében hatalom van, amellyel megfélemlítheti a panaszra jelentkező lakosokat. Az ő uralkodása alatt fejlődött ki a királyi tábla, de ennek ítéleteit is a királyhoz meg lehetett fellebbezni.

A FEKETE SEREG.

1467-ben sikerült megfékeznie a cseh martalócokat is. A nyugati határ hosszú ideig rablólovagok szabad országúta volt. Telhetetlen nagyurak és rabláshoz hozzászokott cseh huszita „testvérek” évtizedeken át nyugtalanították a vidéket, a szegény nép kizsákmányolásából éltek. Mátyás kénytelen volt a rablók várait ostrom alá fogni s miután bevette, Nagyszombat és Pozsony környékén százötven akasztófa jelezte, hogy a csehek magyarországi szereplése befejeződött. A meghódolt csehek egy részével akikhez később magyar vitézek is csatlakoztak, szervezte meg az első állandó katonaságot, az úgynevezett híres fekete sereget. Uralkodása kezdetén csak a telekkatonaság és a bandériumok állottak rendelkezésére, de ezek a nyugaton kifejlesztett zsoldos seregekkel nem igen tudták volna felvenni a versenyt. Mátyás király terveinek keresztül vitelére beállította a fekete sereget, mely állandóan fegyverbe volt és körülbelül 20.000 lovasból és 8000 gyalogosból állott. A lovas katona havi három forintot, a gyalogos pedig másfél forint zsoldot kapott.

Podjebrád érdekében megmozgatta a német fejedelmeket és szövetségre lépett a lengyel királlyal. Mátyás nem ijesztette meg ez a külső veszedelem, remélte, hogy a helyzet kamarosan változni fog, de ugyanakkor az országban komoly bajok támadtak.

A magyarok évek óta elégedetlenek voltak a király politikájával. Nem szívesen látták, hogy évről-évre idegenben száguld és zsoldosok élén olyan célokat hajszol, melyek nem állnak az ország érdekében. Itthon nem nyugati, hanem déli, a török ellen indítandó háborút várt mindenki. Zúgolódtak az évről-évre kivetett adók ellen is. A német, cseh és lengyel hatalom egyesülése a rendek elégedetlenségét összeesküvésben robbantotta ki, amelyben most még Mátyás leghűségesebb hívei is résztvettek. Vitéz János és társai merész lépésre határozták el magukat, a magyar trónt felajánlották a lengyel király fiának, Kázmér hercegnek. A tárgyalások a Morvaországban tartózkodó Mátyás előtt nem maradtak titokban s habár a főurak nagyrésze rokonszenvezett az összeesküvők mozgalomával és az adóterhek miatt zugolódo köznemesség is érrefelé hajlott, Mátyásnak volt bátorsága Budára jönni és országgyűlést tartani. A főurakat kitűrtető barátságával hamarosan levette a lábukról s amkor Kázmér hadüzenete megérkezett, azt már a rendek utasították vissza. Kijelentették, hogy a magyarok Mátyás királyhoz hűségesen ragaszkodnak és ha kell, őt „végső lehetőségig, akár az egész világ ellen is” megvédik. A király az összeesküvők közül csak azokat büntette, akik korábban lezáróbb állottak hozzá. Vitéz Jánost elfogatta, a pócsi püspök pedig Zágrábba menekült.

CSEHORSZÁG FELOSZTASA.

A lengyel király azonban a szégyent nem tudta elviselni s minden alkalmat megragadott, hogy Mátyásot bosszút vegyen, amiben Frigyes császár természetesen támogatta. A lengyel és cseh királyok

nemsokára hatalmas hadierővel vonultak fel-Mátyás ellen. Seregük körülbelül nyolcvan ezer főre rugott, még Mátyás ezzel szemben mindössze hétezer emberrel állott ki. Itt mutatkozott leginkább hadvezérnek, tisztában volt mind a saját, mind az ellenség erejével. A lengyel sereg fegyelmeztelen, rendetlen horda volt és az élelmezést zsákmányolásból akarta ellátni, Mátyás ezért a falvakat kiürítette, a kisebb városokat leromboltatta és visszavonult Boroszló falai mögé. Vezérei pontosan hajtották végre parancsait, a lengyelek utánpótlását elválták s a végén a hatalmas sereg nagy szegyenkezések között kénytelen volt a magyar katonák fegyverei elől éhesen és rongyosan széteszlani. Mátyás akárcsak Napoleon, hazájától távol győzte le ellenségeinek egyesült haderejét. Ebből a csapásból a csehek és lengyelek sokáig nem épültek föl. A békekötésben Csehországot felosztatták, Mátyás megkapta Morvaországot és Sziléziát s ezzel ténylegesen megszerezte Magyarországnak a két hatalmas és gazdag terület birtokát. A háborúskodás tíz évig tartott, de nem volt hiába.

MAGYAR VEZÉREK A TÜRÖK HATÁRON

Míg Mátyás nyugaton az ország határait megerősítette és kiterjesztette, a déli vonalon lényegesen megromoltak a viszonyok. Mohamed szultán basái megint megjelentek a magyar délvidéken s onnan intézték rablóhadjárataikat tovább Ausztria és Vence felé. Merészségük odáig fajult, hogy 1474-ben a szendrői pasa a körösparti várat is megtámadta. A püspök és a főispán bandériuma távol volt, a törököket pedig csábította a szép város híres gazdagsága. Az Aldunánál áttörtek s gyors menetben rávetették magukat a városra s rengeteg zsákmányt takarodtak haza.

Mátyás nyomban, 1475—76 telén nagyszámú sereggel a török megfenyítésére indult. Mohamed szultán, amikor a magyar király készülődéséről értesült, sietve fegyverszünetet ajánlott fel, amit azonban Mátyás kereken visszautasított. Seregeivel október közepén indult meg és feladatául Sabac várának megtámadását tűzte ki, amelyet a szultán négy év előtt építtetett volt a Száva partján. A törökök pusztító kalandozásainak ez volt egyik kiinduló pontja, ide hurcolták a börtönbe a keresztény foglyokat, ide gyűjtötték össze a rablott kincseket és innen vesélyeztették állandóan Nándorfehérvárat. A hatalmas erősséget másfél hónap alatt sikerült elfoglalnia, ami az akkori védelmi viszonyok mellett jelentős eredmény volt. Az ostrom alkalmával maga is csónakra ülve, egy ízben életveszedelembe került. Miután a várat kijavíttatta és őrséggel látta el, visszajért Budára.

A rablóhadjáratait azonban ez a győzelem nem szüntette meg. A török kézen levő bosnyák részekről a basa 1480-ban végigpusztította Zala és Vas vármegyéket, úgy, hogy megbüntetésére Mátyásnak megint hadba kellett szállnia. Alvezérei elfoglalták Szerajevót s a török határvidéket úgy elpusztították, hogy lakos abban nem maradt.

A déli vonal védelmére jól felszerelt várakat építtetett és azokat harcra kész, jól fizetett katonákkal rakta meg. Nyugati harcait idegen zsoldosokkal vívta meg, de a török elleni védelmet nemzete katonáival látta el, kiknek sorából kitűnő vezéreknek egész sorát emelkedett ki.

BÉCSNEK BÜSZKE VÁRA MEGHÓDOL

Mátyás uralkodásának utolsó korszaka Ausztria birtokaiért folytatott küzdelemben telt el. Ebben a vállalkozásban is a nagy fejedelem áll előtűnk, aki országát hatalomban és kiterjedésben, a francia, angol, spanyol és habsburgi birodalmakkal egyenlőnek akarja látni.

Feladata két részből állott. A hadjáratból és a diplomáciai műveletből. Katonai szempontból a feladatot az vette nehezé, hogy az osztrák tartományok már ekkor teli voltak tüzdelve bástyás városokkal és várakkal, melyeket egyenként kellett elfoglalni. Vállalkozásához a nemesi felkelést és a telek-katonaságot nem vehette igénybe, ezek nem voltak kötelesek, hogy a királyt hódító hadjárataiban az ország határára túl támogassák, csak a királyi bandériummal és a zsoldos hadsereggel indulhatott el. Az ausztriai háborút ezek vívták meg, hivatalos, régi katonák, nehéz lovasok és kisebb számban huszárok.

A hadjárat sikerét azonban Mátyás fölényes diplomáciai munkája biztosította. Nagy fontosságú volt, hogy Lengyelországot visszatartsa az osztrákok oldalán való beavatkozástól, ezért, mielőtt a háborút megindította volna, szövetségre lépett a német lovagrenddel, a moszkvai nagy fejedelemmel, a salzburgi érsekkel, a svájciakkal, de a legnagyobb sakkhúzósa az volt, hogy végül régi ellenségét, a lengyel királyt is felbízta a császár ellen.

Amint a hadüzenet megtörtént, a császár mindjárt béketárgyalásokat kezdett, azonban Mátyás eddigi kiadásai és kárai fejében 750.000 forintot, akkor elképzelhetetlen összeget követelt, amit a császár nem tudott megfizetni. A harcot erre egyszerre két irányból indította meg, a gazdag, büszke városokat egymásután vette be, s aztán a Dunáról és a szárazföldről Bécsset fogta ostrom alá. A főváros

BÉCSI TAVASZI MINTAVÁSÁR 1940.

Március 10-16. Műszaki vásár március 17-ig.

50% menetdíjkedvezmény a német birodalmi vasutakon

50% visszautazási kedvezmény a román állam vasutakon

33% kedvezmény a m. kir. államvasutakon

Díjtalan német vizum. A díjtalan beutazási vizumra való igénylés 1940. február 20-ig bejelentendő. — Felvilágosítás és prospektusok a Bécsi Mintavásár bucuressii kirendeltségénél: Str. Caimatei 16. Telefon 5—25—33. és az ország összes utazási irodáiban

körül felvő erősségeket és falvakat könnyűszerrel hatalmába ejtette, miáltal Bécs őrségét és lakosságát a kiéheztetés veszélyének tette ki. Az őrség vitéz ellenállást fejtett ki, de miután a felmentő sereg egyre később, a bécsi egyetem tanárai küldöttségileg megjelentek a tudományt pártoló király előtt, a lakosság nevében kíméletet kértek s feladták a büszke várost. Az osztrák főváros, 1485-ben Frigyesztől magára hagyatva meghódolt és Mátyás 8000 főnyi sereg élén vonult be oda.

HUNYADI JÁNOS NYOMDOKAIN

Amennyire helyünk megengedte, végig kísértük Mátyást merész vállalkozásainak kimagaslóbb pontjain s a rövid vázlatos rajzból is láthatjuk, hogy rendkívül élénk és hatalmas államférfiúval van dolgunk, aki mindig tudta mit akar és akaratát szokatlan biztos érzékkel másokra is rá tudta kényszeríteni. Magyar volt gondolkodásában és uralkodói kötelességeinek ellátásában egyaránt.

Strassburgban, a halott városban

A modern Pompeji, ahol a háboru tartamára minden élet megszűnt

Francia haditudósító ismerőseimmel együtt engedélyt kaptam én is, hogy meglátogathassam Strassburgot, Elzász fővárosát, ezt a kecses, szép várost, ahol olyan színesen elegyedik egymással a francia és a német hatás. A háború kitörésekor, vagy még helyesebben: az általános mozgósításkor, minthogy a német ágyuk lőtávolában fekszenek, kiürítették Strassburgot. Három nap alatt a legutolsó lakóját és háziállatát is elszállították, messze, Franciaország belsejébe vagy le délre. Azóta Strassburgban megszűnt minden élet.

Ezt a halott várost látogatjuk most meg a vezérkar engedélyével. Minél jobban közeledünk a városhoz, annál jobban elhatalmasodik rajtunk valami szorongó, furcsa érzés. Hogyisne, hiszen egy csaknem 200.000 lakosú városról van szó, amely esztendőkre kábult álomba merült s csak majd a békekötés riasztja fel Csipekrozsika-álmából.

A CSEND VÁROSA

Az autósor Saverne-től idáig alig tudott jutni, minduntalan hatalmas teherautók előzték, tele katonával. Vidám, élettől pezsgő gyerekek teli elzászi falvakon haladtunk át. Annál kísértetiesebb és szívet szorítóbb az a csend, amely már Strassburg külvárosában fogad. Sehol egy teremtet lélek, egy lábnyom, vagy barátságos kutyacsaholás. Néptelen külvárosi utcákon suhanunk át, ahol a hó még szűzi érintetlenségben szikrázik, ormótlan bérkaszárnnyak, vöröstégls munkaházak és kecses francia villák között, amelyek tompán verik vissza az autózúgást. A legelől haladó gépkocsi, amelyben egy francia kapitány foglal helyet az Illustration és a Temps munkatársaival, most megszólaltatja az autódudát: kísértetiesebb és panaszosabb túlkölést még életemben nem hallottam!

A belváros elején találkozunk csak két-három élőlényel: marcona csendőrök, akik igazolványainkat kérik. De amikor megismerik a kapitányt, mosolyogva szalutálnak és vonulnak vissza őrhelyükre. Elsőnek a Broglie-téren kötünk ki. A bájos kis téren tompán, frissen csillog a hó, a mások oly élénk tér különösképpen és szomorúan kihalt. Távolabb, a tér mélységében sötétben ásit hat karsu oszlopával és furcsa elzászi „timpanonjával” Strassburg színháza. Olyan, mint egy téli álmodó óriási állat. A Broglie-térről az ugyancsak kihalt avenueken át a Place Kléberre megyünk. A széles sugárúton néhány autónyom, vezetőnk elmagyarázza, hogy néhány gépkocsi szállítványt haladt erre a front felé. A sinek furcsán csillognak, a vezetőkek fáradtan csüngenek alá. Isten tudja, mikor indulhat meg ismét a jólismert strassburgi villamos. Most mind a remikóban pihen.

Felnéznek a bérházak ablakaira. Hályogosak, porosak, némelyik redőnye leeresztve, összehúzva, de többen be lehet látni a porosodó lakásba, a dermedt szobákba, ahová ki tudja, mikor költözik ismét az élet? A kirakatok élettelenek, hasonlóképpen. Néhol még árúk tornyosodnak, de a legtöbb üres. Bent az üzletekben tán a tulajdonos hanyagságából, tán azért, mivel már nem volt ráérő idő, sok helyen zürzavar, rendetlenség, csomagok egymás hegyén-hátán. Némelyikben viszont, amelyekbe még be lehet látni a vasredőnyön keresztül, megképző és kínos rend, sok helyen — üresség. Végig az utcákon mindenütt lezárt kapuk, némelyiken gondosan kiírva: Elköl-

tőtünk! Mintha az esetleg behulló bombák vagy az enyészetnek akartak volna üzenni, udvariasan menetetőzve, hogy — nem várhattak tovább rájuk.

MODERN POMPEJI

A Kléber téren kiszállunk és körbepötyölve hallgatjuk a kapitány magyarázatait. Furcsa látvány lehet ez a kis csapat ujságíró, amint szorongó szívvel összebujva gyanakodva, kémlel körbe-körbe, lesve, melyik kapun lép ki hirtelen mégis valaki, akit ittfelejtettek vagy nem akart a többivel menni és most esengve rohan hozzánk, hogy szabadítsuk ki ebből a pokoli némaságból. De a halott téren minden csendes, néma, khalt, még a gyönyörű gótkus katedrális órája se kondul meg, hogy jelezze az időt.

Különös látvány ez a gyönyörű templom is. Ertekes festett ablakait kiszedték és elrejtették. Az ablakkeretek most bedeszkázva, akárcsak a kapu boltozata, amelyet többsoros homokzsáktorlasz véd, ezeket pedig erős deszkaépitmény fedí. Ha tehették volna, a jó strassburgiak tán homokzsákruhába öltöztetik az egész templomot, a város legragyogóbb ékességét, de hát erről le kellett mondaniok. A deszkahasadékokon át sorra bekémlelünk a félhomályos templomba, amely most olyan, mint egy kifosztott sötét csarnok. Az oltárok csupaszok, se virág, se gyertya, se terítő, nem ég az örökmécses és nincs bent egyetlen ajtatoskodó hívó sem.

Nagy csendjéből után visszafordulok ismét a Place Kléberre, végigtekintek a szobron, a riadtan összebujó házakon és nem tudok megszabadulni attól a gondolattól, hogy mindezt már láttam egyszer valahol. Csak azt nem tudom, hol. Hiába erőltetem az agyamat, nem jut eszembe. De azután hirtelen egy szó a nyelvemre jön: Pompeji! Hát persze, hogy Pompeji. Ott láttam először ezt, a kiásvott, néma és titokzatos várost.

Strassburg is olyan, mint az a kétezer éves halott város, csak modernebb, újabb, teljesebb. De vajon ki tudja, nem pusztítja-e el ezt is egy a látatómgnél sokkalta pusztítóbb ágyútűz és bombazápor? Igyekszem mindent jól megnézni, az agyamba rögzíteni, hogyha netán én lennék Strassburg utolsó magyar szemtanuja, tudjak még mesélni róla: ilyen és ilyen volt ez a kedves rajnaparti város, amely két világot kötött össze.

Még befutjuk a szép szigetet, amelyet karsu hidak kötnek össze a szárazfölddel, megcsodáljuk bájos kis villáit, azután kiatózzunk a kikötőpartra, amely talán még elhagyottabb, mint a város. A háború nyomaait és előkészületeit itt még jobban látni, a parton végig négy-öt soros szöges drótsövény fut. Végül megnézzük a kehli hídfőt, — ez az egyetlen híd, amelyet a franciák nem robbantottak fel — de jelentékenyen megerősítették és erős akadályokkal áthatolhatatlanná tették. Azután rohanunk tovább, hogy némi életet lássunk a nagy dermedtség és mozdulatlanság után.

A halott város mind távolabb tűnik a hóesésben...

(—r—)

VARIETE

Jókai Mór születésének évtordulója

A nagy író temesvári látogatása

Most van százötvenötödik évfordulója annak, hogy a magyarság nagy mesemondója, Jókai Mór 1825 február 18-án Komáromban megszületett. Kicsoda Jókai Mór? Regős, aki azonban nem rímiben, hanem versnél ékeesebb prózában mondta el történeteit. Nyelvezete ragyogó, virágos, színes, képzelete utólrhetetlen, szárnyaló. Hallgatóit elvezeti a messzi múltba, a távol jövőbe, de a jelenben is bolyong velük. Elkalandozik ismeretlen vidékekre. Bejárja olvasóival a föld minden részét, az északi sarkvidéktől az afrikai forró homokig. Járnak vele a legesodálatosabb kertekben, szivárványszerű virágok között. Könnyedén követjük hólavínokon, kőgöregeten, sivatagokon keresztül. Megyünk vele a föld mélyébe, hengek csúcsára, hajóznak vele a tengeren és szállunk vele a levegőben. Közben pedig hallgatjuk, hallgatjuk szavát és elámulunk gyönyörűségei történeteinek. Egyik históriája követi a másikat és mindegyik szebb az előzőnél. Követjük kalandokba, veszélyekbe, szerelmekbe. Együtt élünk alakjaival, akik között vannak páratlanul jók és nemesek és páratlanul rosszak és alávalók. Angyalok és ördögök, tiszták és szennyesek, becsületesek és becstelének, ártatlanok és vétkezők, de mindenképpen emberek, olyan emberek, akik körülöttünk és mellettünk élnek. Tipusok mind meséinek alakjai.

Jókai Mór az Isten kedvelte volt és ezért hosszú élet volt az osztályrésze. Azért adott neki hosszú életet a Teremtő, hogy a magyar nép tanítására és szórakoztatására minél többet írhasson. De Jókai történeteit, regényeit nemcsak a magyarok olvassák, hanem olvassák fordításban minden népek. Megjelentek munkái minden művelt nyelven és minden nép egyformán vonzó, érdekesnek és értékesnek találja elmondásait. Jókai Mór elsősorban a magyar nemzeté, de fordítások által az egész művel világé lett. A magyarság szemében ez csak növeli, fokozza Jókai Mór becsét.

Első regénye Hétköznapiak címen jelent meg 1848-ban, az utolsó pedig halála évében, 1904-ben és ennek Ahol a pénz nem Isten a címe. E két regény közé rengeteg regény, elbeszélés, színdarab és egyéb irodalmi műfajhoz tartozó munka ékelődik. Műveinek száma fölér egy könyvtárral. A világ egyik legtermékenyebb írója volt, aki nagy bőségben szakadatlanul öntötte magából a történeteket. Csak nevezetesebb könyveinek címét soroljuk fel itt. Ime: A kétszaru ember, Török világ Magyarországon, Egy magyar nábob, Kárpáthy Zoltán, Fehér rózsák, Janicsárok végnapjai, Oceánia, Szomorú napok, A régi jó táblalábak, Szegény gazdagok, Az elátkozott család, Az új földesúr, Politikai divatok, Mire megvénülünk, A kőszívű ember fiai, Fekete gyémántok, És mégis mozog a föld, Az aranyember, Enyém, tiéd, övé, Az élet komédiásai, Egy az Isten, A névtelen vár, Egy hírhedt kalandor, Rab Ráby, Minden poklokon keresztül, A lőcsei fehér asszony, A cigánybáró, A nagyszabasi tölgy, A kiskirályok, A tengerszemű hölgy, Fráter György, A két Trenk. De ne folytassuk a felsorolást. Ezeket a regényeket is csak úgy kapóra szedjük elő. Tessék, olvassó, válogass belőlük s ha egyet-kettőt elolvasol, biztos, hogy vágyad lesz valamennyi könyvét hamarosan megismerni.

Jókai Mór születése napján kegyelettel és hódoló bámulattal fejet hajtunk a halhatatlan író emléke előtt. Egyike volt azoknak, akik a magyar névnek az egész földkerekségén becsületet és tiszteletet szereztek. Egyike azoknak, akiknek nevét sohasem feledik és akinek műveit nemcsak most olvassák, hanem az egymásután még eljövendő nemzedékek sokasága is olvasni fogja.

JÓKAI TEMESVÁRRA ÉRKEZIK

A nagy évfordulón külön hódolunk Jókai Mór-nak azzal, hogy felevenítjük temesvári látogatását. Az 1880. április 30-án első ízben leégett és az 1882-ben másodszer felépített temesvári színházban az első téli magyar idényt 1885 október 3-án nyitották meg. Erre az alkalomra Ribáry József miniszteri tanácsos — Tisza Kálmán akkori miniszterelnök képviselőjének — kíséretében Jókai Mór is eljött Temesvárra.

Régi, elfakult ujságok szerint Jókai Mór fogadtatása olyan lelkesült és ünnepélyes volt, aminőben azelőtt csak fejedelmek részesültek Temesvárról. A pályaudvaron Telbisz Károly polgármester üdvözölte, Jakabffy Pál képviselő pedig a Szingyámolító Egylet köszöntését tolmácsolta. Jókai meleg szavakkal megköszönte a polgármester üdvözlését, majd találó szavakkal méltatta a Szingyámolító Egylet tevékenységét és érdemeit és készsággal megígérte, hogy annak ügyét teljes erejéből pártolja.

Este a színház zsúfolásig megtelt ünnepelő közönséggel. Jókai Mór számára az első emeleten, a színpaddal szemben tartottak fenn páholyt. Amikor Jókai megjelent a páholyban, a közönség felállott

helyéről és a nagy íróat viharos éljenzéssel és szünni nem akaró tapsal fogadta.

ÜNNEPLÉSE A SZÍNHÁZBAN

Amikor az üdvívalgás elhalt és a nézőtér elcsendesedett, felgördült a függöny és Gerőfi Andor színigazgató elszavalta a Jókai által írt alkalmi Prologót. Leírhatatlan lett a közönség lelkesedése. Férfiak és nők, fiatalok és öregek felugráltak helyükről és Jókai felé fordulva ujjongással és lelkesültséggel tapsoltak. A tapsviharba szinte belerengett a színház. Jókai erre elhagyta a páholyát és felment a színpadra, hogy megköszönje az ünneplést. Mikor meglátták a színpadon, újabb éljenzés és taps zúgott fel. A színpadon az író tekintélyes polgárok küldöttsége fogadta. Nagy László városi tanácsnok forró szavakkal mondott köszönetet Jókainak a remekszép Prologóért és személyes megjelenéséért, majd hatalmas babérkoszorút nyújtott át neki. Jókai Mór megatottan vette át a koszorút és kijelentette, hogy a babér nem őt, hanem a magyar színészetet illeti és azért annak oltárára teszi le azt.

A prolog után programszerűen folyt le az előadás. Előbb Molnár György alkalmi jelenetét: A magyar Thalia üdvözlése Temesvár város közönségéhez,

majd a Leánykérő egy felvonásos népszínművet és végezettel a Donna Juannita című két felvonásos operettet játszották. Az előadás befejezésével újból hatalmas tapsorkán zúgott Jókai páholya felé. Éjjélkor a városi Vigadóban nagy vacsora volt, a melyen számos temesvári előkelőség és a színtársulat is résztvett. Egymásután beszéltek Ormos Zsigmond főispán, Telbisz Károly polgármester és Ribáry József miniszteri tanácsos. Később a jelenlevők általános lelkesedése közben Jókai Mór állott fel szó-lásra és a színtársulat tagjaihoz beszélt. Beszélt a színészet kulturális és nemzeti feladatairól és hangsúlyozta, hogy a színészek a tapsot ne elbizakodásul vegyék, hanem buzdításul, még jobbat alkotni. A taps, amely Jókai szavai nyomán felzúgott, teljes negyed óráig tartott.

BUCSU A BÁNSÁG FŐVÁROSÁTÓL

Jókai Mór másnap elutazott Temesvárról. A pályaudvarra a város négylovas díszhintáján hajtott ki. Fogatát hosszú kocsisor követte. Az állomás perronján a város színe-java gyülekezett, hogy elbúcsúzzék a nagy írótól. A búcsúszavakat Telbisz Károly polgármester mondta. Jókai felszállott azután Ribáry tanácsossal a gyorsvonat egyik elsőosztályú kocsijának külön fülkéjébe, amelyet az asszonyok és leányok annyira megtöltöttek virágcsokrokkal, hogy ülésre és a poggyász elhelyezésére alig maradt hely. A vonat néhány perc múlva a perrónon maradt férfiak kalaplengetése és a nők kendőlobogtatása közben kigördült a pályaudvarról. Jókai látogatása sokáig-sokáig kedves emléke maradt a temesvári közönségnek.

Félegyházi András

Kötél, kőszóda, kés, mérég, revolver felváltva szerepel az életünk statisztikájában

Tavaly Temesvárott és a megyében száznegyvenhat ember lett öngyilkos

A temesvári ügyészség elkészítette a kimutatást arról, hogy Temesvárott és Temes-Torontálmegyében hányan követte el az elmúlt esztendőben öngyilkosságot. A kimutatás szerint a múlt évben száznegyvenhat ember és pedig százhárom férfi és negyvenhárom nő vetett véget önként az életének. Az öngyilkosok közül ötvennyolcan betegség miatt dobták el az életet. Két asszony azért ölte meg magát, mert a férje elhagyta. Egy tizenhét éves fiatal leány öngyilkos lett, mert megrontották. Nyomoruk miatt huszonhároman vetettek véget életüknek. Családi okok miatt kilencen, szerencsétlen szerelem miatt pedig négyen lettek öngyilkosok. Két férfit kitétek az állásából és ez keserítette el annyira őket, hogy inkább a halált választották, mint az élet további küzdelmét. Négy asszony nem akart anya lenni és ettől való szégyenében lett öngyilkos. Részegen tíz ember távozott ebből az árnyékvilágból. Egy asszony, akinek mint vádlott kellett volna a bíróság előtt megjelennie, félelmében dobta el magát az életet. Tíz öreg ember, aki már munkaképtelen volt, úgy találta, hogy eleget élt és ezért öngyilkos lett. Huszonkét öngyilkosnál a nyomozás nem tudta megállapítani, mi készítette őket végzetes tettük elkövetésére.

pitani, mi készítette őket végzetes tettük elkövetésére.

Hetvenhét öngyilkos a kötelet választotta tettének végrehajtásához. Tizenegy pedig kőszódat ivott. Négy az erét vágta el, egy a torkát metszette el. Különböző méréggel tizenkilenc ember lett öngyilkos, míg tizenegyen a vonat elé ugrottak, amely halálra gázolta őket. Hat öngyilkos harakirit követett el magán. Tizenkettő, a legtöbb közülük nő, a vízbe ugrott. Két férfi agyonlőtte magát, egy férfi az emeletéről ugrott le és halálra zuzta magát. Két életunt úgy végzett magával, hogy felgyújtotta ruháit és széné égett.

A legfiatalabb öngyilkos egy tizenkét éves vidéki fiú volt, akit az apja összeszidott, mert a juhokat tilosba engedte. A dorgálást annyira a szívére vette, hogy felakasztotta magát. A legidősebb öngyilkos egy nyolcvanhárom éves aggastyán volt, aki betegsége miatt akasztotta fel magát.

Az ügyészségi statisztika szerint az öngyilkosságok száma az elmúlt esztendőben a megye területén növekedett, mert két év előtt csak kilencvenkilenc öngyilkosság volt. Tavaly tehát negyvenhét emberrel több unta meg az életét.

Semmit sem öregedtem az elmúlt hat év alatt — mondotta egy angol írónő, aki visszanyerte látását

Londonból írják: Bonyolult, rendkívül érdekes műtét következtében visszanyerte látását Constance Smedley angol írónő, több regény és sikeres színdarab kitűnő szerzője. Hat esztendeig teljesen világtalan volt.

Az operáció után néhány nappal Miss Smedley fogadhatta az ujságírókat.

— Amikor kinyitottam a szememet a műtét után, — mondotta — azt hittem, hogy a mennyekben vagyok. Valami furcsa káprázat ült meg az agyamat. A két fehérruhás ápolónővérről azt hittem, hogy angyalok. A professzor földöntúli boldogsággal mosolygott és közölte velem a hírt, hogy ezután látni fogok. Együttal arra kért, legyen még türelemmel három hétig, mert kímélni kell a szememet és ezért kötést fogok viselni. Amikor megkérdezte, hogy mi a kívánságom, azt mondtam, hogy a természetet szeretném látni. Kivitték a kórház kertjébe, ahol a havas tájékon a tavasz csillogását élveztem

Elmondotta az írónő, hogy vakságának első évében sokat szenvedett lelkileg is. Később aztán belenyugodott ebbe az állapotba. Bár az orvosok biztatták egy későbbi operáció reményeivel, még sem hitte soha, hogy valaha még látni fog.

— Külön örültem minden tárgynak a szobában — folytatta ezután. — Hatalmas élmény volt számomra, mikor az orvos a kezembe adta a tükröt és így szólt: „Most pedig nézze meg magát. Miss Smedley, bizonyára már régen látta ezt az arcot.” Könnyekkel a szememben bámultam a tükörbe és a jelenlevők általános derültsége közben állapítottam meg, hogy semmit sem öregedtem az elmúlt hat esztendő alatt.

Az írónő vakága alatt is dolgozott. Most ismét az írógép mellé ült. Február 10-én olvasták fel a Viktória királynő házasságának 100. évfordulójára alkalmából rendezett ünnepségen azt a novelláját, amelyet felgyógyulása után sajátkezűleg írt.

KÖZGAZDASÁG

A kertgazdaság fejlesztéseért

A földmívelési minisztérium tavaszi akciója

A földmívelési miniszter a tavaszi hónapokra erőteljes gazdasági munkát indított meg, a melynek főcélja a termelés általános kiszélesítése mellett elsősorban a kertgazdaság termelésének megnagyobbítása és ez által a falusi népesség elmaradt élelmiszerének észszerűsítése és feljavítása.

A mellett tehát, hogy a szemes és olajos termények jobb eredményének biztosítására vetőmagvakat ad a minisztérium a kisgazdáknak a beszerzési árnál olcsóbb áron, — erre a célra rendelettervény áll közlés előtt, amelynek alapján 300 millió leít kap a szövetkezeti nemzeti intézet magok beszerzésére, — különleges intézkedések vannak folyamatban a hüvelyes és kerti vetemények magvainak kiosztására és mintatelepek létesítésére.

A minisztérium követni akarja a nyugati államokban közellátási és egészségügyi szempontból egyformán bevált irányító tevékenységet, amely a népélelmiszerében a vitamin tartalmu zöldségek szerepét erőteljesen kitágítani kívánja. Ebből a célból már idén répa, uborka, hagyma, fokhagyma, zöldség, káposzta és egyéb kerti növények magjait, illetve palántáit osztogatja szét a falusi kerttulajdonosok között. A gazdasági keresztlévitellel a mezőgazdasági kamarák és a községi gazdasági mozgósítási bizottságok vannak megbízva.

Minden községben jegyzékbe kell foglalni azokat, akik szegénységüknek fogva maguk nem gondoskodhatnak a kerti magvak beszerzéséről. Ebbe a jegyzékbe nem vehetők fel hivatalnokok, kereskedők és általában olyanok, akik maguk beszerezhetik a szükséges magvakat. A hadbavonult szegények családjai előnyben részesülnek.

A szegény kertgazdák a beszerzési ár 10%-áért kapják meg a magokat és palántákat. A jobbmo-

duak az érték 80%-át fizetik. A különbözetet mindenütt a földmívelési minisztérium viseli. A jobb módúak csak a szegények kielégítése után jönnek sorra.

Palánták készítése végett minden megye legalább 200 négyszög méter területen melegágyat és 1000 négyszög méteren közönséges palántaágyat létesít. Ezeknek a munkálatai csak hozzáértőkre bízhatók. A miniszter külön tanfolyamokat is fog rendezni, amelyekre a megyék megbízottait elküldik. Ezenkívül ismertető nyomtatványokat is fog rendelkezésre bocsátani a minisztérium.

A községeknek javasolja a miniszter, hogy ahol erre alkalmas viszonyok vannak, rendezzenek be községi kertészeteket, amelyek szakzerű vezetés mellett iskolapéldául szolgálnak a falusiak részére. Ilyen kerteket lehetőleg 2—3 hektár területen, vízpartján rendezzenek be.

Kerti magot és palántát csak azok kapnak, akik igazolják, hogy földjüket előbb már kerti művelésre megdolgozták és előkészítették. A magot a minisztérium vásárolja és küldi a mezőgazdasági kamarákhoz. Ezek azonban a rendelkezésükre bocsátandó alaphoz maguk is vásárolhatnak magot kiosztásra a helyi viszonyok figyelembe vételével.

A tavaszi munkálatok során ezek mellett a gyümölcsfák nyvesítésére, férgekeltől megtisztítására és betegségek elleni kezelésére ad részletes utasításokat a miniszter. A szőlő és gyümölcs vidékekre a termelés és a munkarendszer összehangolása és a tudományosan iónak megállapított eljárással népszerűsítése az előírt feladat. Erre a célra rendszeres bemutató központokat kíván létesíteni a miniszteri tervezet, amelyben egy-egy község, vagy termelő vidék példaadó tanítást kaphasson.

E talajokon a fű és a lucerna egyaránt már az öntözés második, legkésőbb harmadik évében bő termést ad.

II. osztályú talaj: összes só tartalom: 0.25—0.10%, szódataralom: 0.10—0.05%.

E talajokon az öntözés kezdetén csak a II. osztályú növényzet, különösen a fehér here hatalmasodik el. De általában ezek a talajok igen hamar megjavulnak és jó minőségű füvek, esetleg lucerna termelésre is alkalmassá lesznek.

Az Erdélyi Magyar Gazdaság Egylet közleménye

A szikes talajokról

(Folytatás.)

A szikes mezők megjavítási módja. A szikes mezők megjavítása terén több a tapasztalatunk. Ezek azok a szikes területek, ahol eddig öntözési be- rendezéseket létesítettek. Ezek egy része régi idők óta természetesen legelőül szolgált. Kiterjedésük igen nagy. Vannak helyek, melyekben a szikes legelők kiterjedése ezer holdnál is több. A szikes legelő öntözés nélkül izletes füvet ad, de az aszályos időszak beköszöntésével teljesen kistül. Ezért kevés takarmányt ad. A javításnak tulajdonképpen az a célja, hogy bő takarmányt termelhesünk és a takarmány termelést a nyári aszályoktól függetlenítsük. Ezeket a szikes mezőket öntözéssel javíthatjuk, ha sikerül a só tartalmukat annyira apasztani, hogy értékesebb füvek és herefélék megteremhessenek.

A szikes mezők sótartalma és a káros sók minősége nagyon változik. A sótartalommal összefügg a rajta termelhető növényzet minősége. Azt már régebben bebizonyították, hogy a különböző növények ellenállóképessége a különböző káros sók iránt különböző. Ezen tapasztalatok azonban nem alkalmazhatók a mi viszonyainkra, mert a növények ellenálló képességét a talaj fizikai alkotása is befolyásolja. Gyárfás József a szikes öntözött réten a rét növényzetét négy osztályba sorozta. I. osztályba az jutott, melyben elegendő a szál fű. Különösen sok az alj fű és a fehér here. II. osztályba azokat sorozta, ahol a fű száma megapadt. III. osztályba, ahol a fűféléket az áljuh csenkesz, a hereféléket a komlós here képviselte. IV. osztályba azon területeket sorolta, amelyen a takarmányozás szempontjából csak hasznavehetetlen növények a „cigány búza” fordul elő.

Továbbá az a tapasztalat, hogy a rét növényzetének minősége és a talajsók minősége és mennyisége feltűnő összefüggésben vannak. Ezen tapasztalat alapján a szikes mezők talaja négy főosztályba sorozható. Kimondható, hogy a szikes mezők előzetes felvétele alapján nemcsak az állapítható meg előre, hogy a terület különböző talajain az öntözéssel milyen növényzetet termelhetünk, de meglehetősen valószínűsítéssel azt is megjelölhetjük, hogy a kilógózástól hol várhatunk rövid idő alatt eredményt.

Ezen osztályozás alapján a szikes területeket négy osztályba sorozva azok a következők:

I. osztály: Az összes só tartalom 0.1% vagy ennél kevesebb szódataralom: 0.05% vagy ennél kevesebb.

Az európai Duna-bizottság megkezdte tanácskozását

Hadviselő és semleges államok megbízottai együtt

Galatiban tegnap kezdte meg az európai Duna-bizottság körülbelül egy hétre előirányozott tárgyalásait. Az ülés már február 15-re volt összehívva, azonban az ez idő szerinti elnök, Németország megbízottja dr. Martius meghatalmazott miniszter nem érkezett meg idejére. Repülőgépen indult Berlinből s a vihar Budapesten leszállásra kényszerítette. Innen vasúton folytatván útját, elkésve érkezett Galatiba.

A bizottság munkájában együtt vannak Németország megbízottai, Franciaország és Anglia megbízottjaival, továbbá résztvesznek Olaszország és Románia megbízottai, akiket Vespasian Fella meghatalmazott miniszter vezet. A háború óta talán első eset, hogy a hadviselő államok képviselői együtt működnek.

A „Resita” lett az ócskavas központ

A hadfelszerelési minisztérium az ócskavas törvény alapján rendeletet közölt a hivatalos lap február 15-iki számában és ebben az ócskavas gyűjtésével és megvételével, továbbá a fémipari üzemek részére a minisztérium intézkedései szerint szétosztásával a „Resita” részvénytársaságot bízta meg az egész ország területére.

A rendelet szerint a „Resita” 10 naponként írásbeli jelentést tesz a hadsereg műszaki vezérfelügyelősége mellett működő hadiipari igazgatóságnak a bejelentett ócskavas mennyiségéről és telephelyeiről. Ebben a jelentésben részletezni kell a különböző minőségek szerinti vételárakat és előterjesztést kell tenni a Resitához érkezett igénylések alapján a különböző üzemek közötti szétosztásra. Az elosztást a hadfelszerelési minisztérium rendeleti úton eszközli a Resita előterjesztése alapján és a hadsereg szükségleteinek figyelembe vételével.

Ma, vasárnap a
Városi Színház-ban
Fekete Mihály jubileuma

Előadásra kerül Bródy Sándor remek
színműve, a

Lyon Lea

FELSZEGHY MARIA vendégfelléptével

Jegyek a színházi pénztárnál
10, 20, 30, 40, 50, 60, 80 leies árban

A második osztályú talajok között két válfajt különböztethetünk meg. Vannak olyanok, amelyekben a sók minősége kevésbé káros és olyanok, amelyekben a sók minősége a növényzetre ártalmasabb.

A jobb II. osztályú talajban az összes só tartalom: 0.25—0.10%, szódataralom: 0.5% vagy ennél kevesebb. A rosszabb II. osztályú talajban az összes só tartalom 0.25—0.10%, szódataralom 0.10—0.05%. Ezen utóbbi talajok megjavítása lassabb és bizonytalanabb. A III. osztályú talaj: összes só tartalom: 0.50—0.10%, szódataralom: 0.20—0.10%.

Ezek a talajokon már csak az áljuhcsenkesz és más rendű növények fejlődnek. Ezeknek a talaj megjavítása még 10 évi öntözés hatására sem kielégítő.

De itt is a minősítésnek két árnyalatát különböztethetjük meg. A jobb minőségű III. osztályú talajokban a káros sók zöme ártalmas, de könnyen kilugozható. Az összes só tartalom: 0.50—5.25%, szódataralom: 0.10—0.05% vagy még ennél is kevesebb. Ilyen táblákat sikerült rövid idő alatt jó táblákká átalakítani. A rosszabb minőségű III. osztályú talajban az összes só tartalom: 0.50—0.10%, szódataralom: 0.20—0.10%.

(Vége következik a jövő vasárnapi számban.)

Az utolsó ülészak 1939 októberben volt, amikor Románia átvette a teljes szuverenitást a Duna-delta fölött. A tegnapi ülésen Pella miniszter az 1940—41 évi költségvetést terjesztette elő. Ezzel kapcsolatosan felszámolás alá került és a román állam rendelkezése alá, az eddigi műszaki munkálatokkal kapcsolatban volt nemzetközi alap. A bizottság ezután a dunai hajózás új rendjét és a folyami rendőri szolgálatát tárgyalja le.

A bizottság választás útján előterjesztést fog tenni egy új főpilóta kinevezésére. A kinevezés joga az ajánlás alapján a román államot illeti.

A vezetésnek Románia részéről történt átvétele folytán rendezni kell a régebben alkalmazott tisztviselők ügyét is. A bizottság ülései hétfőtől tovább folynak.

Az ócskavas árát, amelyen a „Resita” azt átvenni köteles, a rendelet következőleg állapítja meg:

1. vasöntvények kg.-ként 1.05 lei.
2. esztergált vas és acél 1.25 lei.
3. fekete tábla kézi nyomás 1.50 lei.
4. 5 milliméter vastagságon aluli ócskavas és víznyomámos fekete lemez 2 lei.
5. 5 mm.-en felüli ócskavas 2.50 lei.
6. válogatott ócskavas 3.75 lei.
7. ócska gép vasöntvény 5 lei.

Az iparvállalatok a „Resita”-nak ezeken az árakon felül kg.-ként még 0.25 leit fizetnek költség, kezelés és vagonberakás címén.

A „Resita” a hadfelszerelési minisztérium elosztási rendelkezésének átvételétől számított legfeljebb 2 hónap alatt köteles gondoskodni, hogy az érdekelt iparvállalat megkapja a kiutalt anyagot

= A tavaszi vetőmagok iránt van kereslet a bányási gabonapiacra, de az üzleti forgalom csendes. A piaci árak a következők: Búza 470, tengeri 380, korpá 330, újab 500, muharmag 850, napraforgómag 850, tökmag 1400, tavaszi árpa 500 lei szálkólónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 60 lei különként.

= Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.49—76.59, belgas 23.87—24.22, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, svájci frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincnégy százalékos felár is bennfoglaltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendők: dragma 0.90—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, marka 40.50—49 és 41.50—50, pengő 26.50—27, olasz líra 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

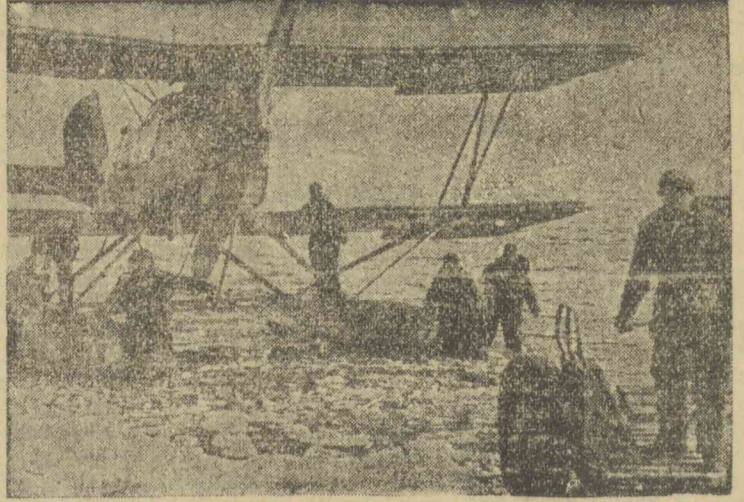
= Palesztinába menő textil árúkon láthatóan jelző a román gyártás. A külkereskedelmi hivatal figyelemzetei mindazokat, akik román textilárút Palesztinába szállítani kívánnak, hogy a palesztinai román kereskedelmi attasé értesítése szerint félreértések és visszautasítás elkerülése végett feltétlenül kívánatos ezeknek az árúknak látható helyen ellátása evvel a felirattal: „Made in Roumaine”. Természetesen e mellett a felirat mellett továbbra is csatolni kell az illetékes angol konzul által látalmazott bizonyítványt az árú származásáról.

(=) A kereskedelmi kamara választóinak névjegyzéke. A temesvári kereskedelmi és iparkamara a kereskedelmi kamarai törvény, valamint a kamarai választásokról szóló szabályrendelet értelmében közli tagjaival, hogy a kamarai választók névjegyzékének rendes évi felülvizsgálata folyamatban van és a névjegyzékek február 20. napjától kezdve az érdeklődők rendelkezésére állanak a kamarai titkári hivatalban. Az említett szabályrendelet értelmében az érdekeltek március hónap 6. napjáig adhatják be a névjegyzék összeállítására ellen esetleges felszólalásaikat.

= Anglia fenyőfát rendelt Kanadában. Ottavából jelentik: Az angol kormány szerződést kötött a kanadai vasúttal nagymennyiségű brit-kolumbiai fenyőfa szállítására. A fenyőfát hajókra rakják és hadihajók kísérete mellett szállítják Angliába.

= A szövetkezeti intézet újabb behozatali engedélye. Az elmúlt héten a szövetkezeti nemzeti intézet újabb 64 millió 450.000 lei értékű behozataira kapott engedélyt, részben a hadserreg, részben pedig a szövetkezetek központja részére szállítandó árúkra.

Német repülők a tengerparton, jege vízben készítik elő startra a hidroplánt, hogy azon felderítő repülést végezzenek

Az ionoszféra háborgása okozza az ideai rendkívül hosszú telet

Körülbelül hat héttel ezelőtt időjósolatot közöltünk, amely sajnos pontosan bevált. Minden bekövetkezett, még az ominózus február 11-ére megjósolt havas kegyetlen időjárás is. Most ismét jelentkezett tudósunk és azzal biztat, hogy az ideai tél rendkívüli eseményeinek még távolról sem közeledtünk a végéhez. Az ionoszférában ugyanis az idén nagyon furcsa dolgok történnek. Sztratoszféráról már hallottunk, de mi az az ionoszféra? Pessimista időjósunk megadja erre a választ. Az ionoszféra a sztratoszféra fölött terül el, körülbelül száz kilométernyi magasságban. Elő ember még nem járt ott, de a rövid rádióhullámok visszaverődéséből következtetni lehet állapotaira és egyéb kísérletekből is megtudjuk, hogy az ionoszféra tél és tavasz változásakor minden évben hatalmas háborgásba kezd. Az ideai jeladások nyomán megállapíthatjuk, hogy a tél uralmának újabb megerősödése fenyeget bennünket.

A balti államokban már harminc fok hideg van ismét, sőt Esztország északi részében megközelíti már a negyven fokot is. De rendkívül szigorú fagy-

hullám alakult ki az egész Keleti tengeren, sőt a sokkal enyhébb éghajlatú Dániában is. A dániai hideg rendkívül dolog, mint az esztországi minus negyven fok, mert az időjárásnak a rendes lefolyástól való sokkal nagyobb eltérést jelent. A hetek óta tartó északeurópai nagy hideg eddig nem volt mi ránk nézve nyugtalanító, mert a légáramlás állandóan Keletről Nyugat felé tartott és a hideg légtömegeket az óceán felé elszállította. Most azonban a hideg levegő már nemcsak Nyugat felé özönlik, hanem Dél felé és Délkelet felé is szivárogni kezd. A Kárpátok bástyája mindig bizonyos védelmet jelentett számunkra a hideg ellen. Most azonban a hideg beáramlása, éppen a kárpáti hegyláncnak leggyengébb szakaszán, a Kis Kárpátok irányából, fenyeget bennünket.

A tudós időjós megállapítása szerint ezek a körülmények okai annak, hogy beköszöntött az ötödik hideghullám. A tavasz tehát még sokáig késni fog. Pedig epedve várjuk már, hogy visszatérjenek a fecskék és golyák.

RÓZSASZÜRET

BIRTA: LIGETI ERNŐ

73

Egy este beállított Misu. Nem találkoztak vele már néhány hónapja. Misu Küstendilben lakott a „birtokán”. Most éppen készült a szüretre ő is, miután a többiek már kimentek. Egész nap lótot-futott. Dolga végeztével berobogott hozzájuk. Szivarral a szájában, vörösré sült, kemény buldog képével, vastag házi szőrtésben, térdnadrágban, amelyben vastag lábai még erőteljesebben mutatkoztak. Hangja bömbölt, mint akkor, a rózsaszüreten. Ez a hang egyszerre betöltötte a szobát.

Isabel már az ágyban volt és becsukva tartotta a szemét. A bömbölő hangra felriadt.

— Misu van itt. — jött be jelenteni Iván.

Isabel föl se nézett, csak lapozgatott egy könyvben.

— Misu van itt.

— Hát mit csináljak?

— Azt akarja, hogy öltözz fel, menjünk be vele a nagyvendéglőbe. Szeretne mulatni egyet.

Isabel szeme előtt megjelent a nagyvendéglő, virágos girlandjaival, kétes tisztaságú abroszaival, a falon Boris király arcképével, a dobogón tamburás zenekarral, a hosszú nyakú boros üvegekkel, a beszállingózó kucséberrel és öreg virágáros lánnyal és elhúzta a száját.

— Ezért nem fogok fölkelni. Menjete, ha akartok. Misu pedig jöjjön be, ha kedve tartja.

Misu nagy robajjal bejött. Hangosat cupantott Isabel kezére és kiabált. Azt hitte, hogy csöndesen beszél, amint illik is egy hálószoba, egy diszkrétén felcsavart villanylámpa csendjéhez, de mégis kiabált.

— Talpra, szép asszony! Jó boltokat csinálunk. Gyerünk megünnepelni egy kis pezsgővel.

— Drága Misu, nincs annyi pénze magának, amiért én az felöltözzem. Esetleg holnap.

— Hol leszek én holnap? Holnap este a szüreten leszek. Elég nem szép, hogy nem jönnek ki. Ahogyan Nestrovot ismerem, halálosan meg lesz sértve. Ne kéresse magát, szépasszony!

Isabel megmakacsolta magát. A nagy darab férfi még udvarolt, vagy öt percet ült mellette a széken, de nem bírta az ülést, ezt a csöndet, a homályos világitást, a monotonitást, minden áron mehetnékje támadt.

— Határozottan nem szép magától — duzogott. — De akkor, a szíves engedelmevel, elviszem Ivánt. Na, egy-kettő, urfi, — rendelkezett sebbel-lobbal és cipelte is magával.

Letelepédtek a vendéglőben. Misu pezsgőt rendelt. Szilveszter óta ebben a városban senki sem ivott pezsgőt. A tulajdonosnak nem is volt pezsgő a pincéjében. Fel kellett kelteni Pirikot, a főtéri fűszerkereskedőt, hogy nyissa ki a boltot és adjon nyolc-tíz üveg pezsgőt.

Misu nem akart feltűnést, áttöltötte a nemes italt azokba a hosszú nyakú üvegekbe, amelyekről az idevalósiak házi töltésnek gondolták. A befentesek azonban egy-kettőre észrevették, hogy nagy muri készül és a zenekar ütemesebben csapott bele a nagy esemény látára.

Miről lehet Misuval társalogni, ha nem a nőkről?

Misu lármásan kacintva akarta kivenni Ivánból, hogy megcsalta-e már a feleségét? Egy éves házasság, itt van már az ideje, hogy kirugjon a hámból.

Iván tiltakozott még a feltevés ellen is. Misunak mindez érthetetlen volt. Ő is nő ember, de már a harmadik héten más ágyába kívánczolott. Pedig az ő felesége, Milova ügyes szép fehérszép. — Milova, most a te egészségedre iszom, — kiáltott fel elérzékenyülten és távoli feleségét köszöntötte fel, valahol Küstendilben.

Igen nagy meggyőződéssel beszélt.

— Tudod, nekem úgy kell az asszony, mint a falat kenyér. Azért csodálkozom rajtad, nem

is vagy te vérségi rokon, csak olyan fogadott atyámfia.

Csak minden tizedik szavát lehetett komolyan venni ennek a rabiátus, iszákos, vérbő embernek. Fecsegő természete mögött azonban hatalmas energiák szunnyadtak, amely mindig tekintélyt kölcsönzött Iván előtt. Két embert látott benne, az egyik a garázda, akit visszautasított, a másik, akinek esze van, ereje, hogy keresztül verhesse magát az életen. Misu két évvel volt idősebb nála, rokoni köteléken kívül gyerekkori barátság tartotta össze őket és ha Iván visszagondolt, Misu volt az egyetlen ember, akit őszinte barátjának tekinthetett.

— Valld be, hogy neked is kell asszony, — ösztönzte ismételten.

— De hiszen nekem ott van a feleségem.

— Még mindig olyan megveszekedett módon szeretitek egymást?

— Szeretem, nagyon szeretem, de...

— No látod, — kapta föl a szót Misu dadalman, — ez a „de” szócska, ezen fordul meg minden.

Helyeslőleg intett a zenekar felé, mert éppen az ő nótájára zendített rá. — Én nem szándékozok elrontani. Mindenki olyan, amilyen. Engem azonban más fából faragtak — és újra a magasba emelte a poharat figyelmeztetőleg. Iván szorgalmasan ivott vele együtt. Birta az italt ő is, jó gyomra volt, erős, fiatal szervezet. Nem is idegenkedett az italtól. Fogadni merne, hogy a végén nem ő kerül az asztal alá.

Már négy üveg állott glédában a fal mellett. Misu arca piros volt és szeme fátyolos. Koccintott és csak úgy futtában megemlítette:

— Az asszony, az más. Minden asszony, jól jegyezd meg! Vigyázz erre az asszonyra, mert úgy kiröppen a kalitkából, hogy soha vissza nem hozod. Isten éltesse!

Iván megremegett. Erre az eshetőségre ő is gondolt és most, hogy a jó barát, atyafi hívja fel a figyelmét, egyszerre elmúlt minden jó

Sporthelek mindenfelől

Az angol válogatott legyőzte a francia válogatottat. Anglia és Franciaország válogatott labdarugócsapatai Reimsben ütköztek meg másodszor és ezúttal az angol válogatott 1:0 arányú győzelmet aratott a franciák felett.

A Rapid, Ripensia és a Venus közösen rendezik meg a nemzetközi mérkőzéseket. A Rapid, Ripensia és a Venus megbízottai a jövő hét folyamán a fővárosban értekezletre ülnek össze, amely alkalommal egyezményt irnak alá, amelynek értelmében a három egyesület a jövőben minden nemzetközi mérkőzést közösen rendez meg.

A Hungária Temesvárott és Aradon játszik húsvétkor. Az egyik fővárosi sportlap jelentése szerint Bucarestben a húsvéti ünnepek alkalmával nem lesz nemzetközi mérkőzés. Ezzel szemben az ország különböző városaiban külföldi csapatok bonyolítanak le mérkőzéseket. Így Temesvárott és Aradon a Hungária csapata vendégszerepel.

A bucuresti Olimpia kerete a nagybányai Román Kupa mérkőzésre. A fővárosi Olimpia egész héten szorgalmasan készülődött a ma délutáni Román Kupa mérkőzésre, amely Nagybanán kerül lebonyolításra. A vezetőség a következőket jelölte ki a mérkőzésre: Kapusok: Ionescu, Stanescu, háttérdek: Adoc, Arsici, fedezetek: Astileanu, Gain, Cuedan, csatárok: Fábian, Bermoser, Cires, Vágási, Stoian, Craciunescu, Georgescu.

A Venus kétszámjegyű győzelme a Socec ellen. A Venus csapata esütőtörtökön edzőmérkőzést játszott a Socec Lafayette együttese ellen, amelyet 8:0-ás félidő után 13:1 arányban legyőzött. A gólokat Bodola (3), Ploesteanu (2), Humis (3), Iordache (2), Orza (3), szerezték, míg a Socec részéről Radu volt eredményes.

Rádió

VASÁRNAP, FEBRUÁR 18.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 9.45: Istentisztelet közvetítése a pátriárkáról. 11.15: A hadsereg szimfonikus zenekarának hangversenye. 13.15: Időjelzés, vizállásjelentés, előadások, művészeti és kulturális hírek. 13.28: Operett nyitányok hanglemezeiről. 14: Rádió ujság. 14.20: Román dalok. 14.50: Rádióhírek. 15: Mezőgazdasági hírek és tanácsok. 15.15: A rádió falu-órája. 16.15: Katonai előképzsők órája. 16.30: Könnyű

kedve. De csak egy pillanatra. Angyalian jámbor természetű volt és elhessegette a nyugtalanító gondolatot.

Többet nem is szólottak a dolgról. Misu-nak eszébe jutott valami, fizetett:

— Most megyünk éjjeli zenét adni.

Iván rábámult.

— Mit csodálkozol úgy? Megyünk éjjeli zenét adni. Van itt egy asszony, egy patikárusnak a felesége, azt fogjuk megtisztelni.

Hirtelen gondolt egyet és Iván vállára csapott.

— Nem oda fogunk menni! Vissza az egész! Most ébrednek csak rá, hogy már nem is érdekel engem az a nő. Meg aztán a férje is ott csücsül a szoknyája mellett. Tőle ugyan nem tartok, egy kis éjjeli zene, az csak dicsőség neki. De, hogy őszinte legyek, már megúntam a drágát. A feleségédnek adjuk az éjjeli zenét.

— Megbolondultál?

— Csak visszanyertem jobbik eszemet. Nem vagy féltékeny, remélem? Ennyivel tartozom a szép asszonynak. Berontottam hozzátok, megzavartam az oivasmányai között, neked is lóg az orrod, hát miért ne? Csöndesen, tartalmasan eljátszatunk néhány dalt, úri módon.

Nagyeleküen elismerést osztogatott a tamburások felé, intett a szemével, fizetett és Ivánra támaszkodva, kiment az ajtón.

A tamburások utánuk.

Iván még egy végső kísérletet kockáztatt meg.

— Misu, mondom neked, hogy feküdjünk le. Mindenki nevetni fog rajtunk az éjjeli zene miatt. És mit gondolsz, Isabel hogyan fogadja? Azt hiszed talán, hogy oda lesz a boldogságtól? Hetekig nem fog szóba állni velem.

— Sőt, biztosra veszem, hogy el lesz ragadtatva. Te, olyan angyalian fogjuk huzatni, hogy csoda. Tedd meg nekem ezt a szívességet.

Iván vállat vont. Mialatt botorkáltak a sötét, macskaköves uccákon, Iván egyre mor-

zene hanglemezeiről. 17.15: A Munka és jókedv mozgalom órája. 18.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17: Dalverseny. 19: A Hét. 19.15: Tánclemezek Radio Romania. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Bucuresti. 19.50: A tánczene műsor folytatása. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.00: Előadás. 20.15: Olténia dalai. 20.45: Rádió ujság. 21: „Janka házassága.” Dalmú. Közvetítés. 22.00: Rádió ujság, sporthelek. 22.20: „Ajándék a távollévők számára”, rádiószindarab közvetítése. 23.15: Könnyű zene hanglemezeiről.

Budapest I. 9: Ebresztő. Majd: hanglemezek. 10: Görögkatolikus istentisztelet. 11: Református istentisztelet. 12: Egyházi ének és szentbeszéd. 13.30: Az Operaház zenekara. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. 16.45: Katonazene. 17.30: Felolvasás. 18: Hírek. 18.15: Magyar-est. 19.15: Előadás. 19.45: Rác Aladár cimbalmozik. 20.15: Hírek. 20.30: „Piros róza”. Kis operett. 21.20: Elbeszélés. 21.50: „Furulyaszó.” Hangjáték. 22.10: Előadás. 22.40: Cigányzene. 23.10: Tánczene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 12: Hanglemezek. 13.05: „Levente rádióféltóra.” 16.05 Szalónötös. 18.45: Előadás. 19.30: „Magyar-est.” 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Zenekari művek hanglemezeiről.

HÉTFŐ, FEBRUÁR 19.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Verdi-opera részletek hanglemezeiről. 13: Hanglemezek. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek. 13.30: A hanglemez műsor folytatása. 14: Rádió ujság. 14.20: Nagy énekesek hanglemezei. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Radio România. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.15: Első fellépések a rádióban. 19.30: Tosti chansonettjei. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Kétzongorás hangverseny. 20.45: Rádió ujság. 21: Zeneszerző arcképek: Blazinow. 22.10: Rádió ujság, sporthelek. 22.30: Zongora hangverseny. 23: Könnyű zene hanglemezeiről. 23.45: Francia, angol, német és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ebresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Beszkárt-zenekar. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Zongora hangverseny. 18.40: A Magyar művészetért. 19.50: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Exotikus tánc-

molta magában: — Éjjeli zene, van ebben valami barbár, falusias. Párisban már sehol sem adnak éjjeli zenét, sem Genfben, még Szófiában sem. Már mindegy, pár hét múlva úgy is Rómába megyünk.

Különbö is, már ott volt az egész épületes társaság a ház előtt.

— Az éjjeli zenét te adod, — intézkedett Misu, nagy szakértelemmel. A banda bemegy a kertbe, mit álldogáljon az uccán? A kulcs nálad van. Te persze elbűjsz, hogy ha majd kinéz az ablakon, ne lásson meg. Higyjen, amit akar. Vagy várj csak... Én búvok el. Téged fog csak látni és azt fogja mondani: lám, milyen kedves fiú, mennyire szeret engem, micsoda ötletei vannak, aranyos. Eh... ez sem jó... Mind a ketten megállunk az ablaka előtt és fölvaltva fogunk énekelni. Holnap aztán megkérdezed, hogy ki énekelt szebben kettőnk közül? Hol is van az ablaka?

— Nem látod, hogy már egész sötét a ház? Mindenki alszik.

Annál jobb, legalább azt hiszi, hogy álmában hallja. Rajta, zenészek! Azt a nótát játszatok, hogy... de nagyon finoman... „Szerettek, emlékszel-e?”

Iván megadta magát a sorsnak. Rántott egyet a vállán, az ittas emberek együgyű nevetésével támaszkodott egy platánfának, amelynek nedves leveleit a gázlámpa fénye világította meg. Nem, nem volt féltékeny Misura. Eszé ágában sem volt az lenni, de Misu ilyen úri természet...

A zenészek nagyon finoman, meggyőződéssel játszottak. Nem hangosan, ahogyan a vendéglőben, hanem csöndesen, nehogy mások is meghallják, illetéktelenül. Már eljátszottak néhány taktust, amikor Misu is elérzékenyülten belerikoltott.

Annak rendje és módja szerint elénekelték az egész dalt, sőt az utolsó szakaszt, amely Misunak mindig tetszett, ismét elénekelték. Iván

számok hanglemezeiről. 19.45: Berlini levél. 21.15: A Magyar-Finn Társaság hangversenyének közvetítése. 22.10: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Magyar tánclemezek.

Budapest II. 19.20: Német nyelvoktatás. 20: Szalónzene. 20.25: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Tánclemezek. 21.50: Cigányzene

KEDD, FEBRUÁR 20.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Puccini-opera részletek hanglemezeiről. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A Mutafian mandolin zenekar hangversenye. 14: Rádió ujság. 14.20: Fánica Luca és zenekara hangversenye. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Hanglemezek. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.20: Régi szonok. 20.45: Rádió ujság. 21: A tánc története (VI.) 22: Rádió ujság. 23.30: Francia zene hanglemezeiről. 23.15: Hanglemezek. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ebresztő. Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.30: A rádió szalónzenekara. 15.30: Hírek. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Suhay Imre ny. altábornagy előadása. 18.15: Zongora hangverseny. 19.10: Felolvasás. 19.40: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.40: „A híd.” Színmű négy felvonásban. 22.10: Tánclemezek. 22.40: Hírek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 18.45: Mezőgazdasági féltóra. 19.15: Francia nyelvoktatás. 20: Ruszin hallgatóknak. 20.30: Dalverseny. 21: Hírek. 21.25: Előadás. 21.50: Hanglemezek.

Magyar nyelvű hírek. 18.30: Reichsender Böhmen (269.5 m és 21 m röv. hull.) 18.50: Pozsony. 20: Toulouse (328.6 m.) 20: Reichsender Böhmen (269.5 m és 31 m röv. hull.) 21.18: Róma II. (244.3 m) és Róma RH (21.15). 22.15: London National (261 m) és rövidhullám TSA (48.50 m), GRX 30.96 m). 22.15: Bucuresti. 23.15: Reichsender Böhmen. 23.45: Pozsony 23.45: Belgrád (437.3 m és 49.2 m röv. hull.) 23.50: Besztecebánya. 23.45: Toulouse (328.6 m) és Strassbourg (349.3 méter.)

türelmetlenül nézte az ablakot, mikor nyílik meg? Fölgyújtja-e a villanyt, vagy félhomályban, a függöny mögül leselkedik, vagy észre vette, hogy kik adják az éjjeli zenét és egy rózsaszemmes üveget fog a fejükhöz vágni. Mindenesetre el volt készülve kellemesre és kellemetlenre egyaránt.

— Most valami vígabbat. Azt énekd, hogy: Hej Küstendil, Küstendil... De áhítatosan, szép asszonynak muzsikáltok.

Erre a dalra sem nyílt meg az ablak. Teljes sötétség. A hold elbújt a felhők mögé. Misu egyenesen az ablak párkánya alatt helyezkedett el zengő torkával és abban a hiszemben, hogy Isabel mélyen elaludt, még inkább kiabálni kezdett. Azután csüggedten abbahagyta és azt mondta Ivánnak:

— Fene jól nevelt asszony a feleséged! Úgy látszik, nem ismerte meg a hangomat, nem mer kijönni. Vagy fél tőled, fogalma sincs, hogy te is itt vagy. Bánom is én, énekelj te is valamit, hátha erre életjelt ad magáról.

Iván nem tudta, hogy mitévő legyen. Miért nem jön ki Isabel? Az egész ház fönn volt már. A kutya dühösen ugatott és Botka, aki a hátsó házban aludt, kicsoszogott és megpillantva gazdáját, értelmetlenül megállott. Iván azonban nem énekelt. Erre a zene elhallgatott és ő kezdett hangosan kiáltani:

— Isabel, Isabel, gyere ki! Én vagyok, Iván, meg Misu.

Semmi válasz. Misu dörmögött. Elomlott a mulatsága. Iván fölzaladt a recsegő falépcsőn, amely az udvarból vezetett föl az emeletre. Benyitott a szobába. Az előszobában majdnem feldőlt, de nem törődött vele. Belépett a felesége hálószobájába. Nyugtalanító csend volt. Isabel nem mozdult meg. Most felgyújtotta a villanyt. A szoba üres volt.

(Folytatjuk)

A VILÁG

★

A LÓVERSENYEK legjelentősebb futtatását a világ minden nyelvén „derby”-nek nevezik. Németország azonban most megszünteti ezt az elnevezést, mert — mint az erre vonatkozó rendeletről kitér — „az angol grófi család nevének felhasználása nem kívánatos.” Hogy milyen új névvel fogják helyettesíteni a „derby” szót, arra nézve még nem történt intézkedés.

NÉMET RÁDIÓHALLGATÓKNAK — mint ismeretes — igen szigorú büntetés terhe mellett tilos külföldi rádióállomást hallgatni és a német bíróságok az utóbbi időben sűrűn szabtak is ki különböző tartamu fegyházbüntetéseket a tilalmat megszegő német rádióhallgatókra. A „Deutsche Justiz” című német jogi folyóirat legutóbbi számában dr. Freisler igazságügyi államtitkár érdekes jogi fejtegetés kapcsán részletezi a rendeletet és kifejti, hogy ez a tilalom a nemzeti szocialista állam védelme érdekében nemcsak németekre, hanem a Németországban tartózkodó semleges állampolgárookra is vonatkozik.

DR. GIUSEPPE TUCCI olasz tudós ötödik tibeti kutatóútja gazdag tudományos eredménnyel járt. Rendkívül nehézségek árán több mint 1800 kilométert tett meg az expedíció a tibeti hegyvidék járhatatlan és részben még ismeretlen vidékein. Az expedíció főcélja Saskya kolostor volt, amely Marco Polo idején Tibet fővárosa és politikai és kulturális középpontja volt. Több más kolostort is fölkerestek és itt jelentős tudományos értékű felfedezéseket tettek, így például rátaláltak különböző tibeti filozófusok mintegy 700 kéziratára, amelyeket most tudományosan fognak feldolgozni.

A WINDSORI HERCEG és a gloucesteri herceg vezérőrnagyi rangban szolgál az angol hadseregben, míg a kent herceg a haditengerészet elmentengernagya. E minőségükben napi 4 font 10 shilling és 6 pence fizetés jár nekik. A „New-York Herald Tribune” értesülése szerint a három királyi herceg nem veszi fel fizetését, hanem azt nemzetvédelmi célokra adja.

A SPANYOL POLGÁRHABORUBAN Franco hadseregében hivatalos statisztika szerint 300.000-en sebesültek meg. Ezek közül 50.000 rokkant lett, vagy pedig olyan betegséget kapott, amely megakadályozza normális élete folytatásában. A százezresek hadirokkantok számát — akik mindkét lábukat, vagy karjukat elvesztették, vagy pedig megvakultak — 300-ban állapították meg.

A BERLINI „NACHTAUSGABE” cikke nyomán a „Danziger Vorposten”, a danzigi nemzeti szociálisták hivatalos lapja is vitába száll azokkal, akik az Oroszországgal kötött szerződést nehezményezik és azt írja, hogy „abban a küzdelemben, hogy megtörjük Anglia hegemoniáját, nem nagy ár, ha a nagy orosz birodalom jégmentes kikötőkhöz jut olyan országokban, amelyek az orosz befolyás köréhez tartoznak.” A „Danziger Vorposten” azonban hangsúlyozza: ez nem jelenti azt, hogy Németország feladta volna igényét a Baltikum ellenőrzésére. A lap egyébként megjegyzi, hogy Finnország könnyen elkerülhette volna a háborút, ha enged Moszkva követeléseinek. Németországnak semmiféle kötelezettsége nincs Finnország irányában, miután a finnek visszautasították a német megnevezési ajánlatot. A finnek — fejezi be érdekes cikkét a „Danziger Vorposten” — eljártak Németország rokonszenvét azáltal, hogy barátságos magatartást tanúsítanak Anglia irányában.

ELIZABETH ÉS MARGARET ROSE angol királyi hercegnők a napokban megjelentek egy londoni postahivatalban és személyesen adtak fel egy csomagot, amely a mellékelt árúbevallás szerint „kötött holmit” tartalmazott. A kötött holmi több pullover és kesztyű volt, amit a kis hercegnők sajátkezűleg kötöttek a francia fronton szolgáló angol katonák számára.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetései szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—18.

Allást keres

Házfelügyelői állást keres abszolút megbízható házaspár. Mindkét jó megjelenésű, szorgalmas rendszertű. A férfi — állami nyugdíjas — az összes szerelői munkákat érti (kerti munkát is), valamint mindennemű írásbeli adminisztrációt. Az asszony kintinően főz, úri háztartás vezetését önállóan vállalja. Érdeklődést: „Szép lakás, rendes megéltetés” jeligen a kiadó továbbít. Elmennének vidéki nagyúri gazdaságba is. 656

Alkalmazás

Perfektül sütni, főzni tudó mindenest azonnalra keresek. Friedrich, III., Str. Brâncoveanu 36. 655

Házmaster-párt keresek, a férfi foglalkozását folytathatja, az asszony teljes háztartásbeli munkát végezi. Fizetés: 500 lei havonként és teljes ellátás az asszonynak és egy szobakonyhas ingyen lakás. Jelentkezni III., Str. Ion Vasii 26. háztulajdonosnál. 650

Tanulóéleányt felvesz Csátáry fényképész. III., Str. Vilhelm Mühle 12. 659

Vasestergélyost, géplakatost, vasgyalust, csakis ügyes munkásokat felveszek. Ing. C. Schedivetz. IV., Str. I. C. Bratianu 39. 660

Mindenes rendszerető éves bizonyítvánnyal azonnalra kerestetik. Cím a kiadóban. 766

Oktatás

Műgyetemi hallgató vállalja középiskolások tanítását számtan és fizikába, esetleg más tantárgyból is. Cím a kiadóban. 654

Legjobb tőkebefektetés

perzsaszőnyeg

Olcso árban zsákszőnyegek és fonalak. **ORIENTAL** perzsaszőnyegszövőde, IV., Bul. Berthelot 5.

Lakas

Ötszobás lakás I. emeleti, 5 szobás lakás II. emeleti orvosi rendelő, vagy irodai célokra alkalmas, 3 szobás lakás II. emelet, modern, déli fekvésű május 1-re kiadó. I., Str. I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 608

Emeletes modern villa, egy lakás, kályhafűtéssel havi 4200 lei plus mellékdíj a Belváros központjában május 1-re kiadó. Érdeklődni: Mihail, Str. Lonovici 1. Telefon: 16—10. 634

Bútorozott uccai szoba kiadó, esetleg teljes ellátással. IV., Str. Mircea Voda 3. 765

Bérbeadó a Färber-házban I., Bulev. Regele Ferdinand 4 sz. alatt több 2 szobás lakás. Felvilágosítást nyújt Kun Ferenc dr. ügyvédi irodája ugyanott. Telefon: 25—31. 642

A Temesvári Bank épü etében modern 2, 3, 4 és 5 szobás lakások és a Bulev. Regele Ferdinand 1 számú házban (volt Löffler A. palota) 2 szobás lakás irodahelyiségnek, vagy garzonlakásnak, továbbá komplett 3 szobás lakás május 1-ére kiadó. Bővebbet a Temesvári Bank házközvető-ségénél.

Adas-vétel

Eladó 4 hold föld Timisoarán. Érdeklődni a háztulajdonosnál III., Str. Virgil Onitiu 3. 651

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyszögöles telekönyvezett telek házal. Üzletnek igen alkalmas. Közélebbít a kiadóban. 1864

Csapágyfémeket, használt, de jó állapotban lévőket vételre keresek: Ing. Coloman Schedivetz, IV., I. C. Bratianu 39. 649

Emeletes gyárépület

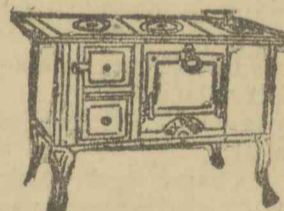
hozzáépített raktár és gépházal, modern 4 szobás és portálakással, villamos megállóhelyen, nagy telek és uccai fronttal, igen olcsón eladó. Bármilyen gyár céljaira alkalmas. Ajánlatokat „Gyár és telek” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal

Eladó egy 8-as MÁV esélőgarnitúra 1910-beli, 5 és fél légkörnyomással bíró kazán, láncos magánjáró. Bratan Rafael Besenova-Veche, házszám 1211

Eladó sürgősen kisebb családi ház. II., Str. Prota Traila 1/a. 658

Szép konyhaszekrény, 2000 leiért eladó. III., Str. Domnita Balasa 32. 661

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. **Állandó raktár** románcozott és fekete tűzhelyekben

KÁLMÁN DEZSÓ

speciális takaréktűzhelyüzem

Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

„PIETAS”

Temetkezési Önszegélyző Egylet

MEGHÍVÓ

A tagok meghívotnak az 1940 évi február 25-én délelőtt 10 órakor a Kiefer-féle (volt Novotny) vendéglő helyiségében tartandó évi közgyűlésre. Csak azon tagoknak van részvételi és szavazati joguk, akik a tagdíjjal folyóban vannak.

Napirend: 1. Megnyitó. 2. Évi jelentések. 3. Költségvetés 1940 évre. 4. Választások. 5. Indítványok.

Az ELNÖKSÉG.

Mélyen szomorodott szívvel jelentjük, hogy a hön szeretett, felejtethetlen férj, apa, vő, stb.

Weiss Károly Gyula

okleveles mérnök

rövid, kínos szenvedés után február 17-én reggel 5 órakor 38 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének.

Drága halottunk temetése vasárnap, február 18-án délután fél öt órakor lesz a belvárosi temető halottskapujánál. Az engesztelő szentmiseáldozatot hétfőn, február 19-én délelőtt 8 órakor a józsefvárosi plébániatemplomban mutatjuk be az Egek Urának.

AZ ÖRÖK VILAGOSSÁG FÉNYESKEDJÉK NEKI!

Weissné Daniel Klotild felesége, Daniel Miklós anósa, Danielné Thomas Klotild anyósa, Weiss Herbert fia, Daniel Miklós dr. sógora